

Lastniki in izdajatelj: Okrajni odbor SZDL Črnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izhaja vsak petek. — Urejuje uredniški odbor. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. — Poštni predal 83. — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Mestni hranilnici v Novem mestu 618-H-T-24. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din. — Tiska Tiskarna »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani.

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo mesto

OD TEDNA DO TEDNA

Minuli teden so v Rimu slovesno podpisali trgovinske sporazume med Italijo in Jugoslavijo. V imenu naše vlade je sporazum podpisal član Zveznega izvršnega sveta Osman Karabegović, v imenu italijanske pa minister za zunanjo trgovino Mario Martinelli.

Skupno je bilo podpisanih šest sporazumov: trgovinski, konvencija o trgovini in plovi, sporazum o obsejnih prometih, plačilni sporazum, protokol o letalskem prometu in sporazum o cestnem prometu. Poudariti je treba, da znaša skupna vrednost menjave med obema državama 60 milijard lir, da so sklenili carinske olajšave za obsejni promet in uredili tudi vrsto drugih vprašanih med obema sosednjima državama.

Po podpisu sporazumov je Osman Karabegović poudaril med drugim, da so podpisani sporazumi nedvomno pomemben dogodek v razvoju dobrih sosednjih odnosov med obema državama in zanesljiva podlaga za razvoj širokega gospodarskega sodelovanja. Razen tega okoliščina, da obsegajo sporazumi razen splošne menjave in plačil tudi sodelovanje v cestnem, pomorskem in letalskem prometu, obsejni glavni promet in konvencija o trgovini in plovi ter druge sporazume, priča o tem, je poudaril tov. Karabegović, da je bilo z njimi odprto široko področje zvez in sodelovanja med našima državama.

Pomen podpisa teh sporazumov ni samo v povečani trgovinski menjavi med obema državama, ne samo v razširitvi sodelovanja na razna druga področja, temveč dobiva posebno ceno spritja dejstva, da so italijanske oblasti v Trstu zadnje čase storile ukrepe, ki niso v skladu z londonskim sporazumom o Trstu. Podpis sporazumov zbuja upanje, kakor je dejal predsednik Državnega tajništva za zunanje zadeve na redni tiskovni konferenci, da bo italijanska vlada s svojo avtoriteto dosegla pri Italijanskih krajevnih oblasteh v Trstu tisto, kar bo ugodno vplivalo na jugoslovensko-italijanske odnose. Ni slavnjivo da je naš predstavnik v zvezi s tem opozoril na izjavi Martinellija in Karabegovića ob sklenitvi trgovinskih sporazumov v Rimu in na dobro voljo obeh vlad glede vzpostavitve boljših medsebojnih stikov.

Ne bomo posebej govorili o zadnjih dogodkih v Trstu, ki so navdali našo javnost z upravičeno skrbjo, kajti naši bralci prav gotovo spremljajo razvoj teh dogodkov, pač pa se bomo ozrli na nekatere značilnosti sklenjenih sporazumov. Razen dejstva, da znaša vrednost blagovne menjave v obeh smereh 60 milijard lir, je treba poudariti tudi dejstvo, da bo vse to vplivalo tako na povečanje italijanskega izvoza v Jugoslavijo, kakor tudi na povečanje našega izvoza v Italijo. Najpomembnejša stvar v tej pogodbi pa je vsakakor to, da določa liberalizacijo jugoslovenskega izvoza v Italijo. Po dosedanjim trgovinskih pogodbah je bilo namreč italijansko gospodarstvo v odnosih z Jugoslavijo vezano na dovoljenja italijanske vlade, medtem ko je bil v Jugoslaviji uveljavljen sistem svobodne blagovne menjave. Z novo trgovinsko pogodbo pa ima naša država iste možnosti za trgovino z Italijo, kakor druge članice organizacije za evropsko gospodarsko sodelovanje.

Razen tega je treba omeniti, da predvideva tako imenovana tržaška pogodba blagovno izmenjavo v vrednosti štiri milijarde lir. Naši državi je bil tudi odobren brezobrestni kredit v znesku 6 milijard lir. Skratka, sklenitev jugoslovensko-italijanskih gospodarskih pogodb je vsakakor pomembno dejstvo v odnosih med obema državama, upamo pa tudi, da bo pozitivno vplivala na razvoj položaja v Trstu, kjer Slovenci še vedno ne morejo uveljaviti svojih pravic, določenih z narodnostnim statutom.

Ob vseh državnih praznikih bomo organizirali proslave s sporedi, ki bodo ustrezali 10-letnici. Zvečer pred praznikom osvoboditve bodo slovenske akademije v Zagradcu, Ambrusu in Korinju. Vasi bodo lepo okrašene.

Učitelji bodo pri pouku učencem obiskovali prikazni našo borbo za politično in gospodarsko osamosvojitve. Ob zaključku pouka bodo vse šole pripravile razstavo šolskih izdelkov in skupno tečajno akademijo. Skupno bomo proslavili Titov rojstni dan. Po šolah bomo sprejeli cilobane v Pionirsko organizacijo. Za izvedbo Titove štate bodo pritegnili vse organizacije. Mladina bo v počastitev 10-letnice osvoboditve priredila skupni izlet na Rog, plavalne tekme in tekme v odbojki. Zlaska dobro se bomo pripravili.

Krajevni odbor sindikata železničarjev Novo mesto priredi v počastitev praznika železničarjev in ob 16. obletnici osvoboditve srečano akademijo v četrtek, 14. aprila 1955 ob 20 uri v Zadržnem domu Briljin. — Vabljeni!

Aeroklub Novo mesto obvešča vse svoje člane in prijatelje letalstva, da ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, 10. aprila ob 10. uri v dvoranji Doma JLA.

Po zboru bodo predvajani letalski filmi, nato pa bo izrečani 15 letovost v motorizmu letalstva. Vabljeni vsi prijatelji letalstva. Za člane udeležba obvezna.

Upravni odbor Aerokluba Novo mesto

Ob zaključku zdravstvenega tedna

Plemenita oddolžitve ljudstvu Bele krajine

Uspela zdravstvena akcija — Pregledanih na tisoče prebivalcev — Kakih posebnih bolezni v Beli krajini ni — Akcija je dala trdno osnovo za nadaljnje delo — Potrebno je več zdravstvenega kadra, predvsem pa več zdravstvene prosvete

Velika zdravstvena akcija v Beli krajini, za katero je dal pobudo okrajni ljudski odbor Črnomelj in v kateri je sodelovalo nad 70 zdravstvenih strokovnjakov, medicinskih sester in drugega zdravstvenega osebja, je razgibalo malone vse Belo krajino. Zanimanje prebivalcev za to plemenito brezplačno zdravstveno pomoč je bilo izredno veliko, rekli bi preveliko, saj v enem tednu res ni bilo močote ustreči prav vsem, ki so želeli. Zlasti na specialiste, ki so ordinirali v Črnomlju in Metliki, je bil pravi naval, tako, da so mnogi od njih delali vsak dan pozno v noč. V Črnomlju je bil primer, da je specialist za notranje bolezni delal do ene ponoči, samo da je pregledal vse, ki so čakali na ordinacijo pri njem tudi po ves dan. Podobno je bilo tudi pri drugih specialistih. Vsi sodelujoči specialisti, zdravniki, medicinske sestre, zdravstveni tehniki, predavatelji in ostali so pokazali izredno požrtvovalnost in prizadevanost ter so si že z prvimi stikom z ljudmi osvojili njihovo zaupanje in spoštovanje, ob koncu pa globoko hvaležnost za dano pomoč in nasvete.

3. aprila zvečer so se sestale v Črnomlju vse ekipe, ki so sodelovale pri tej veliki zdravstveni akciji v Beli krajini, na skupnem sestanku, kateremu so prisostvovali tudi predsednik sveta za zdravstvo LRS Tone Fajfar, direktor Centralnega higienskega zavoda LRS dr. Ahčin, člani okrajnega komiteja in okrajnega ljudskega odbora Črnomelj. Vodje ekip so podali kratke poročila o svojem delu, opaznjah in ugotovitvah. Predvsem so ekipe zbrale veliko gradiva, ki bo kristalno služilo za nadaljnjo zdravstveno delo v Beli krajini.

Na podlagi zbranega gradiva bodo podrobne analize o zdravstvenem stanju ljudi v Beli krajini izdelane pozneje. Načelno so zdravstveni strokovnjaki povedali v glavnem tole: Tolikega navala na specialiste seveda ni pričakovali, zato ni bilo močote, da bi pregledali prav vse, ki so želeli. Res je, veliko je prišlo tudi takih, ki so povsem zdravi. Kolikor je bilo pregledanih, so bili pregledani sistematično, vsi, ki so potrebni, so tudi obšli recepte za zdravljenje. Specialisti so ugotovili nekaj težjih obolenj in so take napotili v bolnišnico ali na posebne preglede. Ginekologa sta pri ženskah ugotovila predvsem dokajšnje zgranost in pa obilno mero — neoučestnosti. (Nadaljevanje na 2. strani)

Izredno delo je opravilo 6 ekip, ki so pregledale vse šolarje v okraju. Kjer je dopuščal čas, so pregledovale tudi predšolske otroke. Povsod so imele tudi povprečno s starši in jih seznanile z zdravstvenim stanjem njihovih otrok. Kot so povedali vodje ekip, so se starši zelo zanimali in tudi radi prišli na take razgovore po končanem pregledu. Ni manjše delo ni opravila skupina strokovnjakov, ki je temeljito pregledala vasi Marindol, Veliko Lahinjo in Radovilo. Dve predavateljski ekipi s filmi sta imeli v okraju 44 predavanj. Teh predavanj s predvajanjem filmov se je udeležilo blizu 5000 poslušalcev. Povsod si ljudje želijo še več takih predavanj.

Povečana skrb za partizanske otroke in partizanske družine, ohranjanje svetlih tradicij narodno osvobodilne borbe, aktivnejše sodelovanje organizacije ZB pri reševanju gospodarskih in političnih nalog, zbiranje gradiva iz NOB ter postavljanje spomenikov padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja, prekalifikacija borcev za odgovornejša poletja in drugo, so bile glavne teme, o katerih je razpravljala občni odbor okrajnega odbora ZB Novo mesto 3. aprila letos.

To, da statistika izkazuje za leto 1954 406 članov manj, kot jih je bilo v letu 1953, kaže, da posamezne organizacije ne skrbijo dovolj ne za točno evidenco ne za sprejemanje članov, ki imajo pogoje, pa še niso v organizaciji. Eдино občni zbor ZB Trebnje je lani sprejel 20 novor članov, do čim so na Dvoru izključili 5 članov, ki niso imeli pogojev.

Okrajni odbor ZB je z aktivnimi občinskimi organizacijami in ob sodelovanju z ostalimi organizacijami ter organizacijami ljudske oblasti vneto skrbel za otroke padlih borcev in žrtve fašističnega terorja, katerih je v okraju 873. Od teh je 51 otrok brez obeh roditeljev. ZB skuša te otroke spraviti do kruha in vsaj do neke mere nadomestiti izgubljenega roditelja. V sedanjem šolskem letu plačuje študentske za 304 otroke, za kar bo porabljeno vsaj 4.200.000 din. Da bi bila ta pomoč partizanskim otrokom prihodnje leto še izdatnejša, bi potreboval okrajni odbor ZB vsaj 9 milijonov za študentske ter dopolnilno šolanje. Zlasti je čimprej treba pomagati do potrebne šolske izobrazbe 185 otrokom, ki so dovolj stari za vključitev v strokovno izobraževanje, pa nimajo zadostne šolske predizobrazbe. Lani ustanovljena dopolnilna šola v Smilheju je prva taka pomoč tem otrokom.

V počitniški koloniji je bilo poslano lani 243 otrok. Prijavljenih jih je bilo še več, pa jih rejniki odnosno matere niso pustile. V 21 dneh so se ti otroci znatno popravili. Tudi v zdravstveno kolonijo je organizacija napotila 38 otrok, prav tako pa tudi 24 odraslih članov na zdravljenje. 802 otroka in socialno potrebne članice je organizacija obdarila z raznim blagom. Za obnovo poškodovane kolonije je bilo lani dan 29 milijonov kredita, katerega je dobilo 280 članov. Pri tem so

Motiv iz prelepe BELE KRAJINE, ki je toliko prispevala za našo osvoboditev in kateri danes veje prav posebna skrb ljudske oblasti, da se bo vsestransko razvila in napredovala.

Zveza borcev mora biti ne veteranska, pač pa borbena organizacija

na novo pa niso sprejeli nobenega.

Delo posameznih občinskih organizacij ZB še vedno ni zadovoljivo. Se je preveč kampanjskega dela ob posameznih akcijah, premalo pa sistematičnega. Med najslabšimi je gotovo občinska organizacija Velika Loka, kjer so odbor lani ni sestali. Tudi na Trebnjem so resno delo zanemarili, kar pa je krivda tudi ostalih organizacij. Veliko organizacij duguje znatne zneske na članarini, ker si nihče od odbora ni zavel za redno pobiranje članarine.

Okrajni odbor ZB je z aktivnimi občinskimi organizacijami in ob sodelovanju z ostalimi organizacijami ter organizacijami ljudske oblasti vneto skrbel za otroke padlih borcev in žrtve fašističnega terorja, katerih je v okraju 873. Od teh je 51 otrok brez obeh roditeljev. ZB skuša te otroke spraviti do kruha in vsaj do neke mere nadomestiti izgubljenega roditelja. V sedanjem šolskem letu plačuje študentske za 304 otroke, za kar bo porabljeno vsaj 4.200.000 din. Da bi bila ta pomoč partizanskim otrokom prihodnje leto še izdatnejša, bi potreboval okrajni odbor ZB vsaj 9 milijonov za študentske ter dopolnilno šolanje. Zlasti je čimprej treba pomagati do potrebne šolske izobrazbe 185 otrokom, ki so dovolj stari za vključitev v strokovno izobraževanje, pa nimajo zadostne šolske predizobrazbe. Lani ustanovljena dopolnilna šola v Smilheju je prva taka pomoč tem otrokom.

V počitniški koloniji je bilo poslano lani 243 otrok. Prijavljenih jih je bilo še več, pa jih rejniki odnosno matere niso pustile. V 21 dneh so se ti otroci znatno popravili. Tudi v zdravstveno kolonijo je organizacija napotila 38 otrok, prav tako pa tudi 24 odraslih članov na zdravljenje. 802 otroka in socialno potrebne članice je organizacija obdarila z raznim blagom. Za obnovo poškodovane kolonije je bilo lani dan 29 milijonov kredita, katerega je dobilo 280 članov. Pri tem so

se dogajale tudi nepravilnosti, da so dobili takdi, ki niso upravičeni do tega kredita. V 12 primerih je moral okrajni odbor ZB preklicati že odobreni kredit. Krivdo za te napake nosijo krajevne organizacije, ki niso odkrito obravnavale vsakega prosilca posebej.

V razpravi o poročilu so delegati obravnavali še številna druga vprašanja iz dela organizacije ZB. Lani so bili postavljeni štiri spomeniki v Trebnjem. Podhodi, na Marofu in novomeškem pokopališču. Vprašanje partizanskih grobov še sedaj ni rešeno. Zlasti je to najno v Suhi krajini, kjer je samo na območju žužembske občine okoli 800 grobov padlih borcev. Treba jih je čim prej prenesti v skupno grobnico in jim postaviti spomenik. Prav tako je s pokopanimi borci na Rogu in tudi drugod. Letos bo izdana tudi spominška knjiga o dogodkih v novomeškem okraju v času NOB, ki bo koristno služila tudi pri pouku domačih zgodovincev. Izdelan bo tudi zemljepisni relief tega dela Dolenjske z vrisanimi krajevnimi zgodovinskimi podatki.

Dosti je bilo razprave o navedenih skrbih za otroke padlih borcev, ki jo je treba še pojačati. Občinski odbori ZB so dolžni navezati stike s temi otroki in jim pomagati. Tudi o zaposlovanju borcev v proizvodnji je bilo veliko govora in navedenih nekaj primerov očitnega zapostavljanja borcev. Potrebno bo odločno nastopiti proti takim pojavom, posameznim borcem pa pomagati do potrebne kvalifikacije.

Pokazala se je tudi potreba, da imajo občinski odbori večkrat na leto množične sestanke vseh članov. V razpravi je bilo spet načeto vprašanje prodaje hiše ljudske imovine v Otočcu Florjančiču starejšemu. Ker je znano, da je bilo priporočilo dano na podlagi netočnih podatkov, zahtevajo množične organizacije Trške gore razveljavljenje te pogodbe.

Občni zbor je bil soglasen, da mora postati ZB predvsem borbena organizacija, ki bo aktivno sodelovala pri vseh naporih za gospodarski napredek domovine, hkrati pa skrbeti tudi za svoje člane, zlasti pa za otroke padlih borcev in žrtve fašističnega terorja.

Hidrocentrala Jablanica začela obratovati

V nedeljo 27. marca so svečano spustili v pogon prva dva agregata naše največje hidrocentralne Jablanice v ljudski republiki BiH. Celotne investicije za to hidrocentralo skupno z ostalimi vzporednimi deli (gradnja komunikacij, pogozdovanje, ureditev hudournikov in podobno) znašajo okoli 32 milijard dinarjev. To zmogljivost je to največja hidrocentrala v Jugoslaviji in spada med deset največjih hidroelektrarn v Evropi. Svečanega spuštanja v pogon prvih dveh agregatorjev se je udeležilo veliko ljudi iz bližnje in daljne okolice, med drugim tudi predsednik Zvezne ljudske skupščine Moša Pijade, ki je imel ob tej priliki pomemben govor.

Novosti v potrošniških kreditih

Kot poroča Ekonomska politika, vsebuje predlog Gospodarskega odbora Zveznega izvršnega sveta o potrošniških kreditih in njihovom izkoriščanju precej novosti. V prvi vrsti je poudarjeno, da prodajajo predmete na potrošniški kredit samo trgovska

podjetja in pa take delavnice, ki imajo možnost organizirati službo za to vrsto prometa, s čimer je zajamčeno redno odplačevanje obrokov. Po novem, obrtne delavnice in zadruge ne bodo mogle več prodajati na potrošniške kredite, ker je izkušnja pokazala, da niso sposobne za tako vodenje kreditne službe. Krog upravičencev do potrošniškega kredita se po tem predlogu razširja tudi na delavce in uslužbence pri privatnih dejavnostih ter na tiste svobodne poklice, ki so socialno zavarovani. Krediti se bodo mogli dobiti v glavnem za letni dopust, za stroške preselitve za opremo stanovanj in pod. Pri nakupu industrijskih proizvodov bodo morali koristniki položiti določeno vsoto v gotovini.

Kako bodo dekleta v zdravstveno prosvetnih tečajih proslavile desetletnico osvoboditve

Hrana vpliva na razvoj telesa, njegovo odpornost proti nalezljivim boleznim in na delovno sposobnost posameznika in s tem na celotno družbo. Zato ni čudno, da posvečamo temu vprašanju v zadnjem času veliko pozornost.

Skrib za zdravo prehrano prebivalstva nam je narekovala, da smo imeli v programu letošnjega letniska zdravstveno prosvetnih tečajev za dekleta tudi pripravljene zdrave hrane. Tako pridobljeno znanje pa naj bi dekleta praktično uvedla tudi v način prehrane v svojih domovih. To pa bo ponekod težko, ker vemo, da

»Naša vas, glasilo Glavne za-druge zveze Slovenije bo v svojih štirinajstidnevih izdajah objavljala, kaj naj seje in sadimo v določenem letnem času. Obenem bo prikazana tudi vitaminska in hranilna vrednost posameznih kultur in, kar je predvsem važno, kako si uredimo tak vrt.

Pozivamo vse osnovne organizacije in vodstva tečajnih centrov, da smatrajo to nalogo kot praktični zaključek letošnjega leta in organizirajo delo v sodelovanju z Zvezo združenje (ki ima isto obvezo), upoštevaajoč vremenske in krajevne razmere. V akcijo pritegnite tudi vsa dekleta, ki so že lani končala zdravstveno prosvetne tečaje.

Ta naloga naj bo ena obvez v počastitev 10-letnice osvoboditve, ker je z zdravo prehrano bomo rodili in vzgajali zdrav rod in zdrave, krepke graditelje socialistične domovine.

Umrli je organizator partizanske sanitete dr. Lunaček

2. aprila popoldne je umrl v Ljubljani za zavratno in neozdravljivo boleznijo predstojnik Klinike za ginekologijo in porodništvo, akademik, profesor dr. Pavel Lunaček.

Pokojni dr. Pavel Lunaček je bil rojen v Sentrupertu na Dolenjskem leta 1900 kot sin učitelja. Najprej je študiral v Zagrebu, leta 1920 pa se je vpisal na medicinsko fakulteto v Ljubljani. Študij je končal 1927 z odličnim uspehom. Leta 1930 je dobil mesto sekundarja v bolnišnici za ženske bolezni v Ljubljani, kjer se je specializiral in napredoval do primarja. Od tu je leta 1942 odšel v partizane. Ze

od junija 1941 je bil član matičnega odbora OF in je delal zlasti pri organiziranju, skladičenju in odpošiljanju sanitetnega materiala za partizane. Osebnje je že leta 1941 tudi obiskoval zdravniške tečajne in jih navduševal za sodelovanje v NOB. Njegov prihod v partizane je pomenil začetek organizacije partizanskih bolnišnic in sanitete sploh in v svojstvu agilenega in neumornega organizatorja zdravniške in ostale vse do osvoboditve. Organizacija skrivnih partizanskih bolnišnic po vsej Sloveniji je bila v glavnem njegovo delo, ali vsaj pobuda.

Po osvoboditvi je bil dr. Pavel

Lunaček poleg svojega zvišenega poklica je sodelavec neštetihih najvišjih zdravstvenih in znanstvenih ustanov ter političnih organizacij in komisij. Zlasti je posvečal vso skrb in svoje bogato znanje porodništvu in ginekologiji ter vzgoji dobrega medicinskega kadra. Veliko je tudi napisal znanstvenih razprav in nekaj strokovnih knjig iz medicine. Z njegovo smrtjo smo izgubili največjega organizatorja porodništva in enega najboljših zdravstvenih organizatorjev pri nas.

Velika množica ljudi je v torek popoldne spremila pokojnega dr. Lunačka na zadnji poti. Med drugim se je poslovil od njega tudi podpredsednik Zveznega izvršnega sveta tovariš Edvard Kardelj, med številnimi venci pa je bil tudi lep venci predsednika republike.

Zagradec se pripravlja za 10-letnico osvoboditve

V Zagradcu smo že začeli s pripravami za proslavo 10-letnice osvoboditve. Na seji sveta za prosveto in kulturo smo izvolili odbor v občinskih odborih in organizacijah. Za proslavo 10-letnice osvoboditve bodo priredili sporedi, ki bodo ustrezali 10-letnici. Zvečer pred praznikom osvoboditve bodo slovenske akademije v Zagradcu, Ambrusu in Korinju. Vasi bodo lepo okrašene.

Učitelji bodo pri pouku učencem obiskovali prikazni našo borbo za politično in gospodarsko osamosvojitve. Ob zaključku pouka bodo vse šole pripravile razstavo šolskih izdelkov in skupno tečajno akademijo. Skupno bomo proslavili Titov rojstni dan. Po šolah bomo sprejeli cilobane v Pionirsko organizacijo. Za izvedbo Titove štate bodo pritegnili vse organizacije. Mladina bo v počastitev 10-letnice osvoboditve priredila skupni izlet na Rog, plavalne tekme in tekme v odbojki. Zlaska dobro se bomo pripravili.

Krajevni odbor sindikata železničarjev Novo mesto priredi v počastitev praznika železničarjev in ob 16. obletnici osvoboditve srečano akademijo v četrtek, 14. aprila 1955 ob 20 uri v Zadržnem domu Briljin. — Vabljeni!

Aeroklub Novo mesto obvešča vse svoje člane in prijatelje letalstva, da ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, 10. aprila ob 10. uri v dvoranji Doma JLA.

Po zboru bodo predvajani letalski filmi, nato pa bo izrečani 15 letovost v motorizmu letalstva. Vabljeni vsi prijatelji letalstva. Za člane udeležba obvezna.

Upravni odbor Aerokluba Novo mesto

Advertisement for Zlatorog cigarettes. Text: 'ZAGRADec se pripravlja za 10-letnico osvoboditve'. Below is an illustration of a woman in traditional dress holding a cigarette pack. Text: 'Za PRANJE FINIH TKANIN PERLONA NYLONA SVILE IN JE EDINO SREDSTVO Serion TOVARNA PROIZVOD Zlatorog MARIBOR'.

Odlok ObLO Draga

Ljudska republika Slovenija Občinski ljudski odbor Draga Štev. 177/4-55

Draga 26. marca 1955. 19. aprila 1952 je bataljon Milosa Židanska napadel in popolnoma razbil fašistično kolono na Majerju. Tedaj se je iskra upora proti okupatorju na našem območju razplamela v splošno vsajto. Ta dan predstavlja začetek aktivne, odkrite obronane borbe proti silam, ki jim je bil cilj naše uničenje.

Zaradi pomembnosti tega dne, je občinski ljudski odbor v Dragi na svoji seji, 26. marca 1955, na podlagi 15. člena ter 2. točke 38. člena Zakona o občinskih ljudskih

odborih (Ur. l. LRS štev. 19-52) na predlog organizacije Zveze borcev NOB v Dragi 15. februarja 1955 izdal

o dleku O RAZGLASITVI 19. APRILA ZA LJUDSKI PRAZNIK OBČINE DRAGA.

1. člen 19. april se razglašuje za ljudski praznik občine Draga.

2. člen Ta odlok velja od dneva objave v Dolenjskem listu in na razglasnih deskah občine Draga.

Smrt fašizma — svoboda narodu! Predsednik obč. LO: Poje Edvard I. z.

VERE ME od 9. do 17. aprila.

Do srede aprila bo nestalno vreme s pogostimi padavinami, ki bodo včasih tudi še v obliki snega. Ob razjasnitvah ponči slana. Ob srede aprila dalje lepše vreme in topleje.

Gasilstvo na Dolenjskem se lepo razvija Ob zaključku zdravstvenega tedna

V novomeškem okraju 4000 gasilcev — V Beli krajini imajo močno organizacijo — Gasilci v kočevskem okraju so preprečili za 30 milijonov škodo — V gasilske vrste je treba več mladine in žena

Gasilstvo je pri nas pomembna družbena organizacija, ki ima svoje korenine že v starih vasi. V svojih vrstah združuje ljudi najrazličnejših poklicev, ki jim je pri sreči varovanje ljudskega imetja in pomoč bližnjemu v nesreči. Cilji gasilstva so istočasno koristni naše socialistične družbe, ki zato gleda na gasilstvo z zaupanjem, mu v mejah možnosti pomaga ter se živo zanima za njegov razvoj.

Gasilstvo je v naših dolenjskih okrajih navzlic velikim škodam, ki jo je utrpelo med vojno, raznim ostankom stare miselnosti in uslednim preteklostjo, ki so ponekod hromile gasilsko organizacijo v smislu nalog v novi ljudski državi, vendarle napravilo v letih po vojni velik korak naprej, tako po številu društev, članstvu, opremitvi kakor tudi miselnosti članov. Ko bo svoje vrste še izpopolnilo z mladimi ljudmi obeh spolov ter tudi v svoji organizaciji priznalo enakopravnost žene, bo to pomenilo nov, lep napredek. Da je naše gasilstvo že na tej poti, so pokazali letošnji občini zbori gasilskih društev, zlasti pa obč. zbori gasilskih zvez, iz katerih prinašamo kratke izvlečke iz vseh teh zvenih enotnih zaključkov, da bodo letošnje bolj živo delali za napredek gasilstva. Letošnje deseto obletnico bodo praznovali slovesno, z delovnimi zmaganji in prikazom razvojne poti gasilstva v teh desetih letih socialistične države. Sodeč po sklepih, letošnje ne bo nobene vrste prireditve, pri kateri ne bi sodelovali aktivno tudi gasilci, poleg tega pa bodo imeli še sami vrsto prireditev, na katerih bodo prikazali svojo opremo in usposobljenost. Povsem razumljivo je, da sklepi prav tako napovedujejo prizadevanje za nadaljnjo okrepitev gasilstva, za boljše opremo ter usposobljenost vseh članov. Lahko trdimo, da socialistična misel in zavest vedno bolj pronicata tudi v gasilske vrste.

74 gasilskih društev je bilo v novomeškem okraju 1. 1953.

Gasilke s Cateja pri Trebnjem

lani pa se je tem pridružil še pet novih: v Bogdanji vasi, Gradencu, Kuzarjevem kalu, Logu pri Žužemberku, Orešju — Vinici pri Smarjeti, Gasilske vrste so se pomnožile za 147 novih članov. Tudi v Stranski vasi, odnosno Lakovnicah pri Birčni vasi se pripravljajo na ustanovitve gasilskega društva. Z ustanovitvijo tega bo v okraju 80 društev. Sedaj šteje gasilska organizacija v okraju 3912 članov. Razveseljivo je, da v zadnjem času raste zanimanje za gasilstvo pri mladini. Lepo število mladih fantov in deklet se je v zadnjem času prijavilo za gasilsko šolo v Medvodah, kamor je šlo lani v pionirsko kolonijo tudi pet pionirjev. Seveda pa število mladine v gasilskih vrstah se ni zadovoljivo ter bo treba v bodoče vključevanju mladine obeh spolov posvečati mnogo več pozornosti kot doslej. To pa ni dolžnost samo gasilstva, pač pa vseh organizacij in društev. Isto velja tudi za vključevanje žena, ki lahko zlasti pri vcepljanju ljubezni mladine do gasilstva veliko storijo.

Nekaj je še društev, ki ne rade pokažejo javnosti svoje denarno poslovanje in ljubosumno čuvajo denar društva doma. Točno finančno stanje imajo samo za člane, pa še ti dostikrat ne vedo, kje denar je. Z običnega zbora PGD Marharov so poslali zapisnik, to, da pri saldu blagajne manjka pet stotink. Pač pa je v zapisniku navedba, da društvo ne more naložiti denarja nikjer, ga kaže niti pošta niti hranilnica nečeta sprejeti. To je seveda neresnica. Prav bi bilo, da bi vsa društva vlagala svoj denar v denarni zavod, odkoder bi ga lahko tudi dobila, kadar bi ga potrebovala. Če bi se ves denar, ki ga sedaj tiče društva po raznih skrivališčih in privatnikih zbral na posebni konto, bi lahko iz tega dali kredite za najbolj nujne gasilske potrebe tega ali onega društva. Ta denar bi tako lahko služil kot izdatna gasilska finančna samopomoč.

Gasilske veselice, kot najbolj pogoste gasilske prireditve za pridobivanje denarnih sredstev, so postale pri javnosti spričo tega, da povečujejo pisanje in so večkrat pozicije pretope, nekoliko nezaheljene. Toda kritika gasilskih veselice se ne sme gledati podobnih prireditev z enakim »sporedom« in niso te v tem pogledu nič boljše od gasilskih čeprav posamezni prireditelji tega nečisto priznati.

Letos bodo novomeški gasilci za proslavo desete obletnice osvojitve odprli nekaj novih gasilskih domov, priredili razstave pridobljene opreme ter razna tekmovanja. Do kraja bodo letošnje izvedli tudi

galn, cevi in ostale opreme. Danes je samo sedem društev, ki so bila šele pred kratkim ustanovljena brez potrebne opreme. Dokaj je bilo tudi zgrajenih ali obnovljenih gasilskih domov. V tem oziru je treba pohvaliti društva v Gribljah, Radovici, Bojancih in Krasincu, ki so z uspehom obnovila odnosno zgradila nove domove. Gasilci iz Drašiči nameravajo letošnje obnoviti svoj dom, ki je bil požgan 1944. Gradili ga bodo s pomočjo ostalih organizacij, zlasti je pri njih dobra povezava z ZB. Na novi dom bodo vživali spomin-

ga zbora okrajne gasilske zveze 19. marca letos. Poleg 80 delegatov so se običnega zbora udeležili tudi zastopniki republiške GZ in okrajnega ljudskega odbora.

Tudi na Kočevskem je bilo med vojno gasilstvo hudo prizadeto, saj mu je okupator povzročil za več kot 80 milijonov dinarjev škodo. Navzlic skoraj popolnemu uničenju gasilskih naprav in opreme pa so društva na Kočevskem v desetih letih po vojni dosegla nadse lepe uspehe.

Postopno z obnavljanjem gospodarstva na Kočevskem so bila deležna podpore tudi gasilska društva, v kolikor je bilo to mogoče. S pomočjo okrajnega ljudskega odbora sta bila po vojni kupljena dva gasilska avtomobila. Prav tako je bilo nabavljeno več motornih brizgaln, cevi in razne druge opreme, ki je potrebna gasilcem pri varovanju premoženja. Preč problem so pa še tlačne cevi, ki jih povsod primanjkuje. Na obnem zboru je bilo sklenjeno, da se pomoč letos porabi predvsem za nakup cevi. Potrebno bi bilo še veliko denarnih sredstev, da bi bila vsa društva opremljena tako, kot je potrebno za uspešen nastop pri požaru.

Posnemanja vredno razumevanje do gasilstva kažejo tudi nekatera podjetja, ki so prispevala značajne zneske za gasilsko opremo. Ta podjetja se pravilno zavedajo, da je denar, žrtvovan za gasilstvo, dobro naložen. Za primer naj navedemo požar, ki je lani nastal v Lesno industrijskem podjetju Ribnica, kjer so gasilci s svojim požarovalnim prizadevanjem obvarovali pred škodo veliko ljudsko imetje, kar je v korist kolektiva in skupnosti.

Vseh požarov je bilo lani v okraju 11. Povzročili so skupno škodo 8 milijonov dinarjev. S svojim nastopom so gasilci preprečili škodo za nadaljnji najmanj 30 milijonov dinarjev. Da so bili njihovi nastopi uspešni, so prav gotovo vplivale pogoste vaje, katerih je bilo lani v okraju 496. Teh vaj se je udeležilo 5.600 članov in članic. Tudi strokovno usposabljanje vodilnega kadra lepo napreduje. Gasilskih podčastnikov, ki so končali gasilsko šolo, je v okraju 67. Nadaljnji 73 so bile priznane stopnje podčastnikov na osnovi dokazane sposobnosti in izkušnj v vodenju gasilskih enot.

Kot drugod je bil tudi na Kočevskem prejemljen dotok mladih ljudi in žena v gasilske organizacije. Delno so tega kriva tudi vodstva posameznih društev, ki so za tak naraščaj skrbela malo ali pa nič. Poleg mladine spadajo v gasilstvo tudi žene, ki lahko veliko koristijo, posebno v primeru vojne, v mirnem času pa pri pravilni vzgoji otrok, saj prav zaradi neprevidevnega ravnanja otrok z ognjem pride največkrat do požarov. Na obnem zboru je bil sprejet sklep, da bodo povečali število mladine in žena v društvih. Pomemben je tudi sklep, da bodo gasilske orodje in opremo dobro čuvali in je uporabljali le za namene, za katere je določena. Nedostaki v tem pogledu, kot so se dogajali v nekaterih društvih, se v bodoče ne smejo več ponoviti.

Z ustanovitvijo komun bo izvedena tudi v gasilstvu reorganizacija, ki se bo prilagodila komunam. Naloge okrajne gasilske zveze bodo postopoma prenešene na občinske gasilske zveze, ki se bodo osnovala na sedežih bodočih večjih občin. Komun bo skrbela tudi za požarno varnost na svojem območju ter bo tako imela velik interes na krepitev gasilske organizacije, te tradicionalne varuhinje družbenega imetja.

Niti slabo vreme niti slabe prometne zveze niso mogle ovirati delegatov kočevskega okraja, da se ne bi udeležili občne-

sko ploščo padim vaščanom v NOB, med katerimi so bili tudi gasilci. Na graditve doma se pripravljajo še gasilci v Rožnem dolu. V Gradcu nameravajo graditi dvorano za kulturne prireditve, sinjevrški gasilci pa so sklenili, da iz svojih sredstev zgradijo orodjarno v Speljarih.

V letu 1954 je bilo na območju okraja kar 19 požarov, ki so povzročili nad 17 milijonov dinarjev škodo. Pri gašenju je sodelovalo 522 gasilcev iz 25 društev. Uspešno so nastopili pri gašenju ožarov že omenjeno društvo Sinji vrh, dalje Radovica, Metlika, Crnomelj, Drašiči, Semič in druga, ki so s takojšnjim nastopom preprečila večjo škodo. Crnomeljski gasilci so se zlasti izkazali pri gašenju požara v Domu ljudske prosvete, ko so navzlic pomanjkanju vode preprečili velikansko škodo, ki bi lahko nastala. Nasprotno pa so se gasilci v Zince pri požaru v Ziljah zelo slabo izkazali. Samo osem jih je prišlo na zborna mesto, ko pa so prišli na pogorišče, jim je manjkalo bencina za motorke in so morali ponj v 8 km oddaljeno Vinico. Slab je bil tudi občini zbor, na katerega niso prišli niti vodilni funkcionarji, ki so menili, da je lov bolj važen, kot pa polaganje obračuna pred članstvom.

Med ukrepe za večjo požarno varnost moramo priteči imenovanje občinskih komisij za pregled stanovanj in gospodarskih poslopj v požarnovarnostnem pogledu. Tudi v industrijskih podjetjih je bila ojačana požarna — varnostna služba. Tovarna učil je lani dobila dve motorni brizgalni, uprave Radnika v Kanizarici pa je dala svojo popravilo. Podzveti so bili tudi drugi ukrepi za zavarovanje ljudskega premoženja.

Odveč bi bilo poudarjati, da bodo belokranjski gasilci aktivno sodelovali letošnji pri vseh proslavah. Med drugim bodo mladi gasilci nastopili v vajami skupno z društvom Partizan na okrajnem mladinskem dnevu, gasilci v Petrovi vasi pa se pripravljajo na razvitje prapora.

Niti slabo vreme niti slabe prometne zveze niso mogle ovirati delegatov kočevskega okraja, da se ne bi udeležili občne-

ga zbora okrajne gasilske zveze 19. marca letos. Poleg 80 delegatov so se običnega zbora udeležili tudi zastopniki republiške GZ in okrajnega ljudskega odbora.

Tudi na Kočevskem je bilo med vojno gasilstvo hudo prizadeto, saj mu je okupator povzročil za več kot 80 milijonov dinarjev škodo. Navzlic skoraj popolnemu uničenju gasilskih naprav in opreme pa so društva na Kočevskem v desetih letih po vojni dosegla nadse lepe uspehe.

Postopno z obnavljanjem gospodarstva na Kočevskem so bila deležna podpore tudi gasilska društva, v kolikor je bilo to mogoče. S pomočjo okrajnega ljudskega odbora sta bila po vojni kupljena dva gasilska avtomobila. Prav tako je bilo nabavljeno več motornih brizgaln, cevi in razne druge opreme, ki je potrebna gasilcem pri varovanju premoženja. Preč problem so pa še tlačne cevi, ki jih povsod primanjkuje. Na obnem zboru je bilo sklenjeno, da se pomoč letos porabi predvsem za nakup cevi. Potrebno bi bilo še veliko denarnih sredstev, da bi bila vsa društva opremljena tako, kot je potrebno za uspešen nastop pri požaru.

Posnemanja vredno razumevanje do gasilstva kažejo tudi nekatera podjetja, ki so prispevala značajne zneske za gasilsko opremo. Ta podjetja se pravilno zavedajo, da je denar, žrtvovan za gasilstvo, dobro naložen. Za primer naj navedemo požar, ki je lani nastal v Lesno industrijskem podjetju Ribnica, kjer so gasilci s svojim požarovalnim prizadevanjem obvarovali pred škodo veliko ljudsko imetje, kar je v korist kolektiva in skupnosti.

Vseh požarov je bilo lani v okraju 11. Povzročili so skupno škodo 8 milijonov dinarjev. S svojim nastopom so gasilci preprečili škodo za nadaljnji najmanj 30 milijonov dinarjev. Da so bili njihovi nastopi uspešni, so prav gotovo vplivale pogoste vaje, katerih je bilo lani v okraju 496. Teh vaj se je udeležilo 5.600 članov in članic. Tudi strokovno usposabljanje vodilnega kadra lepo napreduje. Gasilskih podčastnikov, ki so končali gasilsko šolo, je v okraju 67. Nadaljnji 73 so bile priznane stopnje podčastnikov na osnovi dokazane sposobnosti in izkušnj v vodenju gasilskih enot.

Kot drugod je bil tudi na Kočevskem prejemljen dotok mladih ljudi in žena v gasilske organizacije. Delno so tega kriva tudi vodstva posameznih društev, ki so za tak naraščaj skrbela malo ali pa nič. Poleg mladine spadajo v gasilstvo tudi žene, ki lahko veliko koristijo, posebno v primeru vojne, v mirnem času pa pri pravilni vzgoji otrok, saj prav zaradi neprevidevnega ravnanja otrok z ognjem pride največkrat do požarov. Na obnem zboru je bil sprejet sklep, da bodo povečali število mladine in žena v društvih. Pomemben je tudi sklep, da bodo gasilske orodje in opremo dobro čuvali in je uporabljali le za namene, za katere je določena. Nedostaki v tem pogledu, kot so se dogajali v nekaterih društvih, se v bodoče ne smejo več ponoviti.

Z ustanovitvijo komun bo izvedena tudi v gasilstvu reorganizacija, ki se bo prilagodila komunam. Naloge okrajne gasilske zveze bodo postopoma prenešene na občinske gasilske zveze, ki se bodo osnovala na sedežih bodočih večjih občin. Komun bo skrbela tudi za požarno varnost na svojem območju ter bo tako imela velik interes na krepitev gasilske organizacije, te tradicionalne varuhinje družbenega imetja.

Niti slabo vreme niti slabe prometne zveze niso mogle ovirati delegatov kočevskega okraja, da se ne bi udeležili občne-

(Nadaljevanje s 1. strani)

Splošno so navajali tudi ostali zdravstveni strokovnjaki, da velika večina obolenj (ali pa namišljenih obolenj) izvira iz nepoučenosti. Pri šolskih otrokih ekipe niso ugotovile podhranjenosti, pač pa predvsem pomanjkanje vitaminov v hrani. Veliko je tudi neprimernih šolskih prostorov in klopi, kar vpliva na slab telesni razvoj otrok. Na splošno imajo otroci slabo zobovje, dokaj je tudi primerov ploskih stopal in sledov rahitisa. Ekipe, ki je pregledala splošno zdravstveno stanje in razmere v Marindolu, Veliki Lahinji in Radovici, je prav tako ugotovila pri otrokih veliko rahitisa, v Marindolu celo 100 odstotkov pri vseh otrokih. V Veliki Lahinji je tega manj, je pa več golšavosti. V tej vasi so pri otrokih ugotovili tudi kvarne posledice pitja šmarnice, še več pa v Radovici, kjer okoli 90 odstotkov otrok pije vino in žganje že v rani mladosti. Osnovni vzrok slabih higienskih razmer skoraj v vseh vaseh Bele krajine, zlasti pa v teh pregledanih, je pomanjkanje dobre pitne vode. To je še posebno očitno v Marindolu. Sem spada tudi neurejena gnojišča, stranišča, ter slaba stanovanja in nepravilna razporeditev dima in prostorov. Z malimi asanacijami bi se to stanje znatno popravilo.

Vsi vodje skupin so izredno pohvalili požrtnost in prostovoljstvo zdravstvenih aktivistov, ki so storili prav vse, da so ekipam olajšali delo. Tudi prebivalci so jih povsod nad vse gostoljubno sprejeli. Še tisto malo nezaupanja, ki so ga imeli posamezniki do zdravstvenih strokovnjakov, češ kaj bi jim kazali našo revščino in tegobo, je izginilo ob prvem stiku z njimi in se spremenilo v resnično zaupanje in spoštovanje. Ljudje so na mah spoznali, da so to predvsem njihovi dobrotniki in jih tako tudi povsod sprejemali.

Kot je na zaključku poudaril direktor CHZ dr. Marjan Ahčin, bodo zbrani podjetni ekipe in specialistov dragoceno napolnili za nadaljnje zdravstveno delo v Beli krajini. Treba bi predvsem okrepitev zdravstvenega prosveto, pri čemer bodo lahko veliko storili prav odbori RK s člani, ki so končali zdravstvene tečaje. Dr. Ahčin je izrazi tudi misel, da bi kazalo nekatere zdravstvene preglede v Beli krajini ponoviti jeseni. Vsekakor je ta velika zdravstvena akcija plemenit in koristen uvod v praznovanje desete obletnice osvoboditve. Vsi, ki so sodelovali v tej akciji, so ali iz Bele krajine lahko z zavestjo, da so opraviili veliko dela, za katero so jim prebivalci partizanske Bele krajine od srca hvaležni.

Ob robu

Vem, da s temi vrsticami zadeve ne bom uredil, pa je le prav, da jo včasih »pogrejem« v opomin tistim, ki na novo privlečeno staro stvar nagujejo, zagovarjajo in ji kratkotalno spet hočejo priboriti domovinsko pravico. Gre namreč za gospe, gospode in še gospodične, torej za nazive, o katerih smo vendar mislili, da smo jih med NOB

Na osnovi 1. odstavka 15 člena zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list RS št. 19-89 (52), 9 in 15 členov odloka o sejmih in sejmakem redu na območju okraja Novo mesto (Uradni list RS št. 48-728 (5), Občinski ljudski odbor Dol. Toplice na svoji seji dne 18. februarja 1953 izdaja

ODLOK
o sejmikih pristojbinah.
1. člen
Sejmiki pristojbine občinskega sejmika v Dol. Toplicah se pobirajo v tehle zneskih:
1. od goveje živine in konj po 50 din od posamezne glave,
2. od prašičev nad 3 meseca starosti, od telet, ovc in koz po 20 din
3. od prašičev do 3 mesecev starosti po 10 din.
2. člen
Kmetijski proizvajalci, obrtne in trgovske organizacije, ki prodajajo blago na sejmiskem prostoru, plačajo za uporabo prodajnega mesta — stojinjo in sicer:
a) za postavitve stojnice 50 din od kv. metra dnevno,
b) za prodajanje sadja, perutnine in drugih poljskih pridelkov 20 din od koša, odnosno 10 din od posameznega koša perutnine.
3. člen
Ta odlok začne veljati z dnem objave v Dolenjskem listu. Dol. št. 132-3. Dol. Toplice, dne 29. 2. 1953.
Predsednik: Marković Franc.

JAVNA DRAŽBA
Dne 11. aprila 1953 ob 9 ur bo na Rebrji pri Žužemberku
JAVNA DRAŽBA
Kjer bo napredal Modricevo posestvo (po domače "Tonček grunte") v vasi Rebrji. Napredaj bodo njive, travniki, gozdovi in mali vinogradi.
Ana in Josip Zagorec, Mirna 12 na Dolenjskem

POZOR!
Gostinska podjetja, menze, restavracije, hotelnice, klavnice, gospodinje in posebno mladina
ZBIRAJTE KOSTI
In jih oddajte našim odkupnim postajam Novo mesto, Crnomelj, Kočevje in Brežice, ki vam jih plačajo po 14 dinarjev za 1 kg.
Ne pozabite, da so kosti dragocena surovina za našo kemično industrijo!
ODPADKI LJUBLJANA

za zmerom pokopali. Zelite nekaj primerov? V trgovini: »Zelite, gospod! To je primerno za vas, gospodi! Pri mesarju: »Kakšen kosček naj vam odrežem, gospa? Pri brivcu: »Kako naj vas postrizem, gospod? Pri frizerju: »Kakšno frizuro bi radi, gospodična? In tako dalje. Gospod pa gaspa pa gospodična. Ne trdim, da povsod uporabljajo te nazive, vendar so marsikje, zlasti v večjih krajih, tovariša in tovarišica dali »ad acta«, ker menda diši preveč po partizanski, gospod, gaspa in gospodična je pa — snobelj.

Reči moram, da ta »sprodobitev« še ni preveč okužila »zabitnega« kmeta v oddaljenih vaseh. Tam te preprost možak ali mamicca ogovori lepo s tovariš ali tovarišica. Se ne bi šli učit k našemu preprostonemu človeku, kako se ohranja tradicija naše osvobodilne borbe? Zlasti našo ob desetletnici osvoboditve? Za človeka, ki je kakor koli sodeloval v ognju osvobodilne borbe ali z njo vsaj simpatiziral, so nazivi gospod, gaspa in gospodična ponižajoči, nekaj, kar se je preželelo in ne spada več v sedanja doba. —Zem-

ING. RADO LINZNER:

Kako in s čim bomo letošnje gnojili

(Nadaljevanje iz št. 9)
S kalijem moramo koruzi pognojiti že zaradi boljše tvorbe škroba v zrnu, sicer pa nam dober pridelek spravi s nam njive tudi do 90 kg kalija. Približno to količino moramo koruzi tudi dodati v obliki umetnih gnojil, zato ji bomo pognojili s kakšnimi 200 kg kalijeve soli na 1 ha.

Od vseh gnojil pri koruzi najbolje učinkuje dušik, vendar bo uspeh šele, če dodamo tudi superfosfat in kalijevo sol. Namesto vseh teh gnojil lahko pri koruzi, kakor pri vseh ostalih rastlinah, uporabimo mešano gnojilo, ki vsebuje vsa tri hranila, to je nitrofosfat. Letos je nitrofosfat svetle barve, to kmetovalca ne sme motiti. V nitrofoskalo je letos pomešan amonijev nitrat, superfosfat in 40% kalijeve soli. To se pravi, da je kot dušično gnojilo v njem amonijev nitrat in ne apneni dušik, zato je tudi letošnje svetle barve. Takšen nitrofosfat je tudi boljše, ker praviloma se tako ne sme mešati apneni dušik s superfosfatom.
Za koruzo porabimo 400-500 kg nitrofoskala na 1 ha.

Pesa. Velik pridelek pese je mogoče doseči na njivi, kjer ne primanjkuje apna, zato bomo pesiče popalnili že v jeseni z apnenim prahom, saturacijskim muljem ali sličnim. Potrebno je to samo enkrat požkusiti na manjši površini, potem bo vsakemu kmetovalcu jasna velika korist apnanja za pridelovanje pese.
Gnoj zemljo požltvi, živa in aktivna godna zemlja je tudi za pesa takšno okolje, v katerem se dobro razvija. Tudi gnojilca poleg gnoja vnaša v zemljo življenje in pa lahko dostopna hrani. Pesa dobro poplača gnojenje z gnojnico. Gnojilnico polijemo na njivo pred setvijo ali pred saditvijo, pa tudi takrat, ko je pesa že zelena, jo razredčeno z vodo izvozamo na pesiče.
Naš kmet ve, da čilski soltr pesa skoraj čez noč prerodi. V splošnem bi lahko rekli, da z dušičnimi gnojili pri pesi ni potrebno varčevati. Pesi bomo dali predvsem tista dušična gnojila, ki hitro delujejo. Namesto čilškega soltra uspešno gnojimo z nitramonkalo. To gnojilo ustreza našim njiavam, hitro deluje

pa tudi zemljo izboljša. Po čilskem soltru, ki je tudi dražji od nitramonkala, se zemlja rada zalije, v deževnem letu postaja skorjasta, kar za pesa ni dobro. Nitramonkala ali čilškega soltra bomo porabili na 1 ha 400 kg. Polovico tega zaorjemo spomladi tik pred setvijo ali pred saditvijo, drugo polovico pa damo pri prvem okopavanju.
Pesa ima rada kalij in je izrazito kaljeva rastlina. Kalij znatno povečuje sladkornost peze, sladkor pa je v glavnem najvažnejša hranilna sestavina pese. Ker pa pesa obvezno gnojimo s hlevskim gnojem, ki vsebuje precej kalija in si tudi pesa lahko s svojo globoko korenino preskrbi precej kalija iz globljih plasti zemlje, ne bomo odmerili pesi preveč kalijeve soli. 300 kg kalijeve soli na 1 ha bo kar zadostovalo. Kalijevo sol trosimo pred setvijo 3-4 tedne in jo čim globlje spravimo v zemljo. Lahko pa jo trosimo že jeseni, ko na težjih zemljah zaorjemo gnoj.
Z uporabo dušičnih in kalijevih gnojil pa tudi pri pesi se nismo končali z gnoje-

njem. Mladi pesi je treba po sreči s fosforno kislino, ta ji pomaga pri razvijanju korenine pa tudi pozneje ne gre brez fosforja. Fosforno kislino bomo pest dali v obliki superfosfata. Tudi Thomasova žlindra se dobro obnese, če jo posipamo na njivo že v jeseni in jo takrat s kalijevo soljo zaorjemo. V splošnem bomo pesi pognojili s približno 400 kg superfosfata ali pa 600 kg Thomasove žlindre. Namesto vsega tega lahko uporabimo 600 do 800 kg nitrofoskala.
Detelje. Dobro zagnojena detelja daje lahko dvakrat večji pridelek. Večji pridelek deteljnega sena izboljšuje živinorejo, ta pa izboljšuje njivo in travnik in daje s tem gospodarsko trdnost in moč kmetiji. Dobro deteljše pustimo v zemlji tudi znatno več dušika. Mnogo kmetovalcev namreč ne ve, da živijo na koreninah in koreninskih detelj posebne drobnocvčke (bakterije in bacili), ki imajo sposobnost vezanja zračnega dušika. V zraku je namreč čez 80% dušika, ki ga pa rastline ne morejo izkoristiti. Dobro deteljše nam tako zapusti v zemlji okrog 200 kg čistega dušika, odnosno preračunano to v nitramonkal ali apneni dušik okrog 1000 kg vrednosti, enega ali drugega gnojila. Detelje so torej same oskrbujejo

z dušikom, povrhu pa bogatijo z zemljo z dušikom. Zato je tudi namiselno deteljam gnojiti z dušičnimi gnojili. Le ob setvi detelje posipamo na 1 ha njive 50-75 kg dušičnega gnojila, da pospešimo razvoj mladih rastlinic. Deteljam je potrebna v rednem kolobarjenju samo fosforna kislina in pa kalij. Fosforno kislino dodamo deteljam v obliki Thomasove žlindre in to najmanj pred setvijo, kalij pa v obliki kalijeve soli. Thomasove žlindre porabimo 500-600 kg na 1 ha, dočim bo 200 kg kalijeve soli zadostovalo. Stara deteljišča pa pognojimo v jeseni ali zgodaj spomladi z 150-300 kg superfosfata in 150-200 kg kalijeve soli. Z brano pomagamo tem gnojilom v zemljo.
Poglejmo kako delujejo posamezna gnojila in kakšno vlogo imajo v življenju rastline?

Podzemni del rastline je razvija v smeri navzdol, kar je potrebno za dobri razvoj. Ona pomaga tudi pri razvoju beljakovin. V nasprotju z dušikom fosfor povzroča hitrejši in boljše dozorjevanje. V pomanjkanju fosforja rastline hitreje in imajo temno barvane liste, večkrat pa je spodnja stran listov rdečkasto barvana.
Kalij: pomaga in pospešuje razvoj ogljikovih hidratov, to je škroba, sladkorjev in celuloze itd. Prav zaradi tega povečuje odpornost rastlin proti pozebam in daje slani večjo trdnost. Rastline so tudi odpornije proti mnogim boleznim. Pomanjkanje kalija v prehrani rastlin se pozna že v začetku rasti. Na robovih listov se pojavijo pege, ki se ob robovih širijo, na teh mestih listno stanišče odmrne in po navadi tudi odpade. Listje propada torej od roba proti sredini, medtem ko je sredina lista obarvana svetlo do svetlorumeno.

Kot je za delovanje benzinskega motorja potreben bencin, olje in mazivo, ker ima vsaka od teh snovi svojo vlogo v delu benzinskega motorja, tako tudi dušik, fosforna kislina in kalij igrajo v življenju rastline vsake svoje posebno vlogo, ki smo jih v kratkem navedli. Le kmetovalce, ki pozna vlogo posameznih hranil in zato tudi rastlinam gnojijo z vsemi gnojili, ima ob upoštevanju še drugih pravil velike uspeh pri uporabi umetnih gnojil.
Po hranilih, ki ga gnojilo vsebuje, poznamo dušična, fosforna, kaljeva in mešana gnojila. Mešana gnojila so tista, ki vsebujejo 2, 3 ali več hranil.
(se nadaljuje)

Iz naših krajev ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

Tečaj RK pri Sv. Gregorju

Od postaje Ortnek me je vodila pot še dobro uro do Sv. Gregorja, kamor so me povabili na zaključek tečaja RK. Povabilo sem prav z veseljem sprejela, saj me je res zanimalo, kako v teh oddalje-

In začela so prihajati mlada dekleta, preprosta, skrbno oblačena in z zardelimi lici od dolge poti, saj so nekateri prišli pol drugo uro daleč. Prijazna dekleta, polna zdrav-ja.

dekleta naučila. Vprašanja so se vrstila, tečajnice pa so odgovarjale gladko in zanesljivo. Kar tekmovalce, so katero bo odgovorila bolje.

Ob skrbno pripravljeni zaključki sem jih pohvalila: »Res ste se veliko naučili. Pridne ste bile, le glette, da boste svoje znanje znale uporabiti tudi v praksi, če bo treba.« Seveda bomo, so odgovorile, saj tako rade pomagamo pri nesrečah in obvezujemo, sedaj pa bo naša prva pomoč še vse boljša.

Zapele so venček prelepih slovenskih pesmi, da se kar nisem mogla posloviti. Koliko življenja je v teh daljnih vaseh, sem si dejala, ko sem se spuščala po strmini proti Ortneku, kako iskrena so ta dekleta. Kako lepo in sproščeno so zapela našo slovensko pesem!

Tako in podobno se zaključuje tečaj RK na Kočevskem. Bilo jih je 18, obiskovalca pa jih je 338 deklet in še 68 mladih žena in mater. Zdravstvena prosveta v našem okraju lepo napreduje in zahalitvi se moramo voditeljem tečajev in predavateljem, zdravstvenim in prosvetnim.

S. P.

nih vaseh skrbijo prosvetni delavci za zdravstveno vzgojo ženske mladine.

V osnovni šoli me je sprejel tov. Pirnat, šol. upravitelj in predavatelj na tem tečaju. Na zaključek tečaja boste morali majčkeno počakati, ker še ni vseh deklet, mi je dejal.

Na silvestrovo je okradel

V Stopičah so imeli lani silvestrovanje v gasilskem domu. Med drugim se ga je udeležila tudi J. P. Ko je zjutraj odpravil domov, je za trenutek pustila na mizi plač, v katerem je imela denarnico s 1740 din. To je izbral 22-letni Franc Bohte iz Verduna in ukradel denarnico z denarjem in ostalo vsebino vred. Okrodkovanka je tatvino takoj opazila in začela tarnati. Tatvine je osumila navedenega, pri katerem so res takoj našli denarnico z denarjem. Trdil je, da sploh ne ve, kako je prišla v njegov žep, ukradel jo on seveda ni, čeprav je bil že na tem, da vrže denarnico in dokumente v stranice. Tudi na dokazilo Bohte ni priznal tatvine.

Obsojen je bil na en mesec in 15 dni zapora, plačilo stroškov in 400 dni povprečnine.

»Samo v časopis me ne dajte...«

Ni malo primerov, ko obtoženi človek pred sodiščem izjavlja »rou odmeri kazni se ne bom prižal, samo prosim: v časopis me ne dajte. Veliko manj so sodni uradniki, ki pridejo od svojcev k nam v urednitvo ter prosti in roči, naj vendar ne objavimo v časopisu, da je bil ta ali oni iz njihove družine obsojen pred sodiščem. Oče pride za malopridnega sina, ki je bil obsojen zaradi tatvine, mati pravi tako za sina, ki je zadržal v gospodarski kranjini, žena pa za moža, ki je menda čisto po nedolžnem vpetičen manjšo kazen. Ker v večini primerov taki ljudje ne poznajo vloge socialistične tiska, ki radi pravi, kaj je obsojen, niti ne razumejo, kaj je obsojen, niti ne vedo, kaj pomeni obsojiti. Če bi pravi pripravljen sem plačati zato, samo da ne pride v časopis. Seveda ne, manjka tudi čisto grozjen: »Če boste objavili, bomo odpovedali časopis, pa ne samo mi, vaša žilnata ga bo odvedel.«

Odvod bi bilo poudarjati, da niti obljube niti groznje nimajo nobene učinka ali vpliva, kaj bo objavljeno v časopisu, niti kaj, (zaradi nekaterih utemeljenih razlogov) ne bo objavljeno. Zlasti tisti, ki se ne želijo objaviti v časopisu, naj se ne opotekajo in ni nikdar imel opravka s sodiščem, ni vseeno, če se v časopisu pojavi ime njegovega sina ali hčerke v sodni kroniki. On smatra, da je s tem padel ena izmed naših največjih vrednot, in se zato v veliki meri obravnava v družbi, posebno pa njegova najbližja okolica dolga vpivati na njega vzgojno, s tem pa tudi na ostale, da se bo v bodoče varoval takih dejanj. Iz tega razloga tudi smatramo, da je objava v časopisu o sodnih zadevah, ki se odlikujejo z visoko stopnjo poštenosti, za povprečno zločedo, zato se bo prav gotovo tudi v bodoče družba preko tiska posluževala takih opominov in kazni.

V urednitvo večkrat prihajajo tudi ljudje, ki so bili kolikor pri izdaji pri kakšni kritiki v časopisu, na kar so bili povabljeni, da se pravilno odzovejo, bodisi z dovoljenjem, odpravljen ali odgovornim, kar je urednitvo v obektivnem smislu vedno pripravljeno storiti, pač ne je izključno za osebnih občutiteljev in občem članka. V takih primerih,

Predavatelja tov. Pirnat in tov. Lovšinova sta za zaključek hotela videti, koliko so se

Predgrad ob Kolpi

Člani lovške družine Stari trg so lani ustrelili 13 divjih prašičev. To je bilo razvidno iz poročila lovške družine na sestanku 27. marca v Predgradu, na katerem so tudi sprejeli nove člane.

Kot povedo lovci, je zlasti srnad v zadnjem velikem snegu mnogo trpela. Lovski čuvaj Rudi Majerle je našel ob Kolpi iz Dola do Laz tri poginjene srne. V predelu Lipje pa so kot izgleda v tem snegu mesarili volkovi. Našli so 7 zadržanih, pa ne postrži arn. Kaže, da roparji niso bili lačni, pač pa so morili srne iz same krvočnosti. Sodi, da je bila srnad v tem snegu zelo prizadeta in da je stalež zaradi te vremenske neprilike in volkov znatno manjši.

Lovci Marko in Peter Režek ter Jože Štebenc so se v velikem snegu podali na zasledovanje divjih prašičev. Posrečilo se jim je, da so dva ustrelili. Eden od lovcev pa bi kmalu, kot pravijo »hlače delili« z obstrleljenim merjascem. V trenut-

zlasti ko je bil članek napisan sicer kritično, vendar objektivno in dobronamerno, mora uredništvo res večkrat zadržati ime pisca za sebe, da ga zaščiti pred očitnim malveriranjem. V nobenem primeru pa ne štiti, če je bila napisana kritika zlobna in navede ne odgovarjajo resnici. Znano je namreč, da se posamezniki potem, ko so izčrpali vse groznje, radi poslužijo še grozjen: V časopis te bom dal, in to grozilo tudi skušajo večkrat uresničiti.

Vse to dokazuje, da je tisk močno sredstvo delovnih ljudi, ki pri enobiznični sil za graditev socialističnega gospodarstva kot pri odpravljanju napak kot posledice stare družbene ureditve in vzgoji socialističnega človeka. Za vse to naloga je se za morali delovnih ljudi posluževati še v večji meri, toda vedno le v gornjem smislu, pa čeprav je pri tem tudi prizadet posameznik, ki na eden ali drug način ovira napred družbe za hitrejšo preobrazbo.

Obštinski ljudski odbor Dol. Toplice razpisuje na podlagi člena 3 Uredbe o prodaji stanovanjskih hiš splošnega ljudskega premoženja Ur. list FLRJ št. 17-104/53 in dopolnitve te uredbe Uradni list FLRJ št. 264-53

javno dražbo

v sredo 20. aprila 1955 z začetkom ob 8. uri zjutraj v prostorih občinskega ljudskega odbora Dol. Toplice.

Na javni dražbi bodo prodane naslednje stanovanjske hiše zidane in gospodarska poslopja:

1. Na parc. št. 258/1, vlož. št. 35 k. o. Stara žaga, enostanovanjska hiša v Starih žagah št. 15, izklicna cena 110.000 din
2. Na parceli št. 148, vložna št. 134 k. o. Stara žaga enostanovanjska hiša v Starih žagah št. 6, izklicna cena 20.000 din
3. Na parc. št. 153, vlož. št. 80 k. o. Stara žaga enostanovanjska hiša v Starih žagah št. 3, izklicna cena 24.000 din
4. Na parc. št. 106, vlož. št. 262 k. o. Poljane enostanovanjska hiša v Poljanah št. 25, izklicna cena 22.000 din
5. Na parc. št. 229/2, enostanovanjska hiša na parc. št. 317 hlev in v. travarica na parc. št. 5, izklicna cena 60.000 din
6. Na parc. št. 56/1, vložna št. 264 k. o. Podturen enostanovanjska hiša v Gaberju št. 47, izklicna cena 80.000 din
7. Na parc. št. 80 vložna št. 1088 k. o. Podturen enostanovanjska hiša z minom in Podturnu št. 11, izklicna cena 99.000 din
8. Na parc. št. 174 vložna št. 458 k. o. Gor. Polje enostanovanjska hiša v Gaberju št. 8, izklicna cena 168.000 din
9. Na parc. št. 246 vložna št. 335 k. o. Dobindol zidnica v Uršnih selih, izklicna cena 24.000 din
10. Na parc. št. 255 vložna št. 527 k. o. Dobindol zidnica v Uršnih selih, izklicna cena 21.000 din
11. Na parc. št. 174 vložna št. 184 k. o. Stara žaga, skedenj v Lazih, izklicna cena 216.000 din.

Dražba bo na podlagi pismenih ponudb, ki se morajo predložiti najkasneje do 15. aprila 1955, blagajni občinskega ljudskega odbora Dol. Toplice. Vsak ponudnik mora plačati 20 odstotkov izklicne cene pred dražbo.

Način in vsebina pismenih ponudb, plačilni pogoji in drugo je razvidno iz sklopa OBLO Dol. Toplice o prodaji stanovanjskih hiš obštetnega ljudskega premoženja, ki je razobesjen na razglašani deseti, ter je na vpogled tudi v pisarni OBLO med uradnimi urami.

Del. št. 90/4
Dol. Toplice 2. aprila 1955.
Tajnik OBLO: Vtiant Režka

Velika zmaga novomeških odbojkarjev

TVD PARTIZAN (Novo mesto) : PARTIZAN (Beograd) 3:1 (10:15, 15:8, 15:3, 15:13)

Več ko tisoč gledalcev iz bližnje in daljine okoli je bilo prisotno pred velike, predvsem pa zasluženke zmage novomeških odbojkarjev nad bivšim večkratnim državnim prvakom. Beogradski Partizan je čestoviti, ki je pred nedavnim slavilo marsikatero bleščečo zmago, zato ni čudno, da je njihov nastop v Novem mestu privedel na Loko tolikšno število obiskovalcev, med katerimi je bilo opaziti tudi vse oblastne in politične zastopnike. Predvsem smo, da so mnogi od njih, ki so iz pokalnih tekem je bilo pričakovati z ozirom na visoko formo novomeških odbojkarjev, da bodo imeli priliko opazovati njihovo kvaliteto na prvenstvenih tekmah prve zvezne lige, katero so si izborili z zmago v lankoletni slovensko-hrvaški ligi, vendar smo tudi to zmago šteli med velike presenečenja. Izjava vodje gostov in nekdanjega reprezentanta, da so značili, pač boljše, nam daje polno priznanje, da smo na pravi poti. Za deseto obletnico odbojke v Novem mestu je ta zmaga najljepša čestitka vodstvu, še bolj pa prvim odbojkarjem, od katerih moramo predvsem omeniti zasluženega igralca tov. Pučka, ki je že lanske leto praznoval dvajsetletnico športnega udejstvovanja.

Partizan (Novo mesto): Pučko, Dolenc, Šonc, Medic, Šimčič, Lapajne, Sodnik.

Partizan (Beograd): Soldatovič, Bojović, Tepavčević, Pavlovič, Pašić, Ostrič, Adamović.

Sprva je kazalo, da Novomeščani ne bodo mogli kaj prida posesti v borbo z renomiranim nas-

protnikom, posebno še, ko so v prvem izsu nenadoma popustili, čeprav so se na trenutke pravo dobro držali in niso nasprotniku dovolili, da bi si pridobil kaj več naskoka. To pa je bil tudi edini dobljeni niz za goste. Vse drugače pa se je odvijal drugi niz, ki je Novomeščanom vsaj opevati svoje vrste, ki so doživeli brez najmanjše napake. Nasprotnika so temeljito popeli, za poraz v prvem nizu. Ta našlet se je stopnjeval še v tretjem nizu, ki je za goste končal še bolj porazno, kot prejšnji. Oba nasprotnika sta se zavedala, da je odločilen četrti niz: gostje bi z ev. zmago v tem nizu izenačili, domaćini pa bi z zmago v nizu pomenila tudi zmago na tekmi. Nervozna so se najprej otreli gostje in kaj hitro prešli v vodstvo s 6:1. Domači niso klomali, še v četrtem nizu se osvobodili pritiska, ter pričeli z borbo za izenačenje, ki so ga kaj kmalu dosegli pri stanju 8:8. Igra je postajala vse bolj razburiliva, zlasti se, ko je bilo stanje ponovno izenačeno pri

10:10 in je nasprotnikom uspelo, če so ponovno prevzeti prednost s 13:10. Izredna borbenost, kakršno so pokazali novomeški odbojkarji v današnji tekmi, je tudi prednost zmanjšala, stanje izenačeno in efektivno zaključila niz s 15:13. S tem je bila priložna tudi prva zmaga novomeških odbojkarjev v prvi zvezni ligi.

Za to zmago imajo zasluženega igralca. Najbolj so ugajali Dr. enc. Šonc, zlasti pa Medic, ki je v zadnjem letu očitno narazoval, kaj je jemlje Odbojkaška zveza v upoštev za sestavo državne reprezentance. Najboljši igralec pri gostih je bil Soldatovič.

Glavni sodnik je bil Romah, sodnik na črti pa Urh. Oba sta opravila svojo nalogo brezhibno.

V nedeljo potujejo Novomeščani v Subotico, kjer jih čaka nad vse težko srečanje s tamkajšnjim Spartakom. Zmaga nad bojujčim Partizanom daje precej optimizma, da se bodo naš fantje tudi tokrat dobro odrezali.

Ob občnem zboru kluba za konjski šport v Sentjerneju

Namen tega društva ni samo gojitev plemenitega konjskega športa, temveč še bolj dvig kulture. Sadeve tega prizadevajo, da se opaziti zadržati lasti članov kluba in KZ v Sentjerneju s predsednikom živinorajkega odseka Janezom Vidmarjem iz Drame vsako leto izbere samu primeren šrebec, tudi vsakokratni živinodarjavnik prisostuje tudi izbiri. Letos dobil naša žrebčarica 6 topokravnih žrebcev, in sicer 1 araba, ki je predvsem namenjen za oplemenitvev mrazokravnih kobil, 1 dirkača in

Splošen napredek od lani do letos

(Poročilo o občnem zboru SD Novo mesto)

SD Novo mesto je nedavno ob zadovoljivi udeležbi podalo bilanco svojega dela za lanske leto.

Otvoritveni je opravil dolgoletni predsednik društva Slavko Kastelic. Sedla so poročila odbornikov, ki so razvili delo društva, ki je bilo govorna o velikem napredku v kvaliteti, kvantiteti in tudi glede organizacijskih zadev.

Kaj je bilo vzrok temu preporočilo z ozirom na pretekla leta? Prvi vzrok je bilo letošnje letošnje. Število raznih nastopov se je v primeri s predanskim letom zvišalo kar za 300%! Vodstvo se je res potrudilo, da je pripravilo doma čim več tekmovalcev in da so posamezni člani mogli sodelovati na raznih tekmovalnih izven društva. Mnogokratna tekmovalna so prinesla tudi številne uspehe. Spominimo se le uspeha naše ekipe na spominskem brzdurništvu v Crnomlju, na suvereno zmago na brzdomskem prvenstvu Dolenjske in drugih.

Med uspehi posameznikov moramo poudariti velik uspeh mladinskega prvaka Dolenjske, prvokategorična Toneta Škerjaka, ki je na mladinskem prvenstvu v Ruški častno zastopal dolenjske šah. Nedavna trojna osvojitve prvenstva Dolenjske je za novomeške šahiste zavidanja vredna. Sila. Sitar in Škerjak zaslužijo vsa pohvala.

Če sem omenil, se je število tekmovalcev povečalo za štiril. Najbolj priljubljeni so postali brzdurniški, ki jih je bilo blizu 40. Redni mesečni brzdurniški tekmovanja in okrajna prvenstva za družbene v okraju in v celotni Sloveniji so tudi veliki priložnosti za naša hokejska črta, saj se število članov povečalo za dvakrat. Povečala pa se je tudi kvaliteta, tako da kmalu ne bo težav sestavitvi triker se zavedajo da protiteleska funkcija okrajnega šahovskega odbora. S pomočjo ustaljenega odbora, so se v okraju začeli precej pozno, zato bo pa sedaj treba ponaziti čim bolj vneto. V okraju je več šahovskih enot, ki je životvarno in potrebujemo mlade pomoči z inštruktorsko in literaturo. Tudi na naših šolah je treba prijeti z rednim hokeji, ki naj jih, vodijo izkušeni šahisti.

Povezava z JLA je bila lani precej dobra, kar je zasluža članov pripadnikov JLA, ki so v tem Sindikalno šahovsko prvenstvo v Kočevju

V Kočevju se je v zadnjem času močno razvila šahovska igra. Šah je bilo proti koncu lanskega in v začetku letošnjega leta odigranih nič manj kot deset turnirjev za kategorizacijsko šahovstvo. To je seveda močno razbujalo tudi našo hokejsko črto. Društvo inna se da, 1 prvokategorična, 15 tretjekategorična in 26 četrtjekategorična. Ostali so brez kategorij. Društvena disciplina je bila precej omajana, toda odlični pomeni disciplinskega odbora so bili uspešni.

Novomeško šahovsko društvo je središče vsa šahovskega delovanja v okraju in opravila tudi funkcijo okrajnega šahovskega odbora. S pomočjo ustaljenega odbora, so se v okraju začeli precej pozno, zato bo pa sedaj treba ponaziti čim bolj vneto. V okraju je več šahovskih enot, ki je životvarno in potrebujemo mlade pomoči z inštruktorsko in literaturo. Tudi na naših šolah je treba prijeti z rednim hokeji, ki naj jih, vodijo izkušeni šahisti.

Povezava z JLA je bila lani precej dobra, kar je zasluža članov pripadnikov JLA, ki so v tem Sindikalno šahovsko prvenstvo v Kočevju

V Kočevju se je v zadnjem času močno razvila šahovska igra. Šah je bilo proti koncu lanskega in v začetku letošnjega leta odigranih nič manj kot deset turnirjev za kategorizacijsko šahovstvo. To je seveda močno razbujalo tudi našo hokejsko črto. Društvo inna se da, 1 prvokategorična, 15 tretjekategorična in 26 četrtjekategorična. Ostali so brez kategorij. Društvena disciplina je bila precej omajana, toda odlični pomeni disciplinskega odbora so bili uspešni.

Novomeško šahovsko društvo je središče vsa šahovskega delovanja v okraju in opravila tudi funkcijo okrajnega šahovskega odbora. S pomočjo ustaljenega odbora, so se v okraju začeli precej pozno, zato bo pa sedaj treba ponaziti čim bolj vneto. V okraju je več šahovskih enot, ki je životvarno in potrebujemo mlade pomoči z inštruktorsko in literaturo. Tudi na naših šolah je treba prijeti z rednim hokeji, ki naj jih, vodijo izkušeni šahisti.

Povezava z JLA je bila lani precej dobra, kar je zasluža članov pripadnikov JLA, ki so v tem Sindikalno šahovsko prvenstvo v Kočevju

V Kočevju se je v zadnjem času močno razvila šahovska igra. Šah je bilo proti koncu lanskega in v začetku letošnjega leta odigranih nič manj kot deset turnirjev za kategorizacijsko šahovstvo. To je seveda močno razbujalo tudi našo hokejsko črto. Društvo inna se da, 1 prvokategorična, 15 tretjekategorična in 26 četrtjekategorična. Ostali so brez kategorij. Društvena disciplina je bila precej omajana, toda odlični pomeni disciplinskega odbora so bili uspešni.

Novomeško šahovsko društvo je središče vsa šahovskega delovanja v okraju in opravila tudi funkcijo okrajnega šahovskega odbora. S pomočjo ustaljenega odbora, so se v okraju začeli precej pozno, zato bo pa sedaj treba ponaziti čim bolj vneto. V okraju je več šahovskih enot, ki je životvarno in potrebujemo mlade pomoči z inštruktorsko in literaturo. Tudi na naših šolah je treba prijeti z rednim hokeji, ki naj jih, vodijo izkušeni šahisti.

10:10 in je nasprotnikom uspelo, če so ponovno prevzeti prednost s 13:10. Izredna borbenost, kakršno so pokazali novomeški odbojkarji v današnji tekmi, je tudi prednost zmanjšala, stanje izenačeno in efektivno zaključila niz s 15:13. S tem je bila priložna tudi prva zmaga novomeških odbojkarjev v prvi zvezni ligi.

Za to zmago imajo zasluženega igralca. Najbolj so ugajali Dr. enc. Šonc, zlasti pa Medic, ki je v zadnjem letu očitno narazoval, kaj je jemlje Odbojkaška zveza v upoštev za sestavo državne reprezentance. Najboljši igralec pri gostih je bil Soldatovič.

Glavni sodnik je bil Romah, sodnik na črti pa Urh. Oba sta opravila svojo nalogo brezhibno.

Ob občnem zboru kluba za konjski šport v Sentjerneju

Namen tega društva ni samo gojitev plemenitega konjskega športa, temveč še bolj dvig kulture. Sadeve tega prizadevajo, da se opaziti zadržati lasti članov kluba in KZ v Sentjerneju s predsednikom živinorajkega odseka Janezom Vidmarjem iz Drame vsako leto izbere samu primeren šrebec, tudi vsakokratni živinodarjavnik prisostuje tudi izbiri. Letos dobil naša žrebčarica 6 topokravnih žrebcev, in sicer 1 araba, ki je predvsem namenjen za oplemenitvev mrazokravnih kobil, 1 dirkača in

Splošen napredek od lani do letos

(Poročilo o občnem zboru SD Novo mesto)

SD Novo mesto je nedavno ob zadovoljivi udeležbi podalo bilanco svojega dela za lanske leto.

Otvoritveni je opravil dolgoletni predsednik društva Slavko Kastelic. Sedla so poročila odbornikov, ki so razvili delo društva, ki je bilo govorna o velikem napredku v kvaliteti, kvantiteti in tudi glede organizacijskih zadev.

Kaj je bilo vzrok temu preporočilo z ozirom na pretekla leta? Prvi vzrok je bilo letošnje letošnje. Število raznih nastopov se je v primeri s predanskim letom zvišalo kar za 300%! Vodstvo se je res potrudilo, da je pripravilo doma čim več tekmovalcev in da so posamezni člani mogli sodelovati na raznih tekmovalnih izven društva. Mnogokratna tekmovalna so prinesla tudi številne uspehe. Spominimo se le uspeha naše ekipe na spominskem brzdurništvu v Crnomlju, na suvereno zmago na brzdomskem prvenstvu Dolenjske in drugih.

Med uspehi posameznikov moramo poudariti velik uspeh mladinskega prvaka Dolenjske, prvokategorična Toneta Škerjaka, ki je na mladinskem prvenstvu v Ruški častno zastopal dolenjske šah. Nedavna trojna osvojitve prvenstva Dolenjske je za novomeške šahiste zavidanja vredna. Sila. Sitar in Škerjak zaslužijo vsa pohvala.

Če sem omenil, se je število tekmovalcev povečalo za štiril. Najbolj priljubljeni so postali brzdurniški, ki jih je bilo blizu 40. Redni mesečni brzdurniški tekmovanja in okrajna prvenstva za družbene v okraju in v celotni Sloveniji so tudi veliki priložnosti za naša hokejska črta, saj se število članov povečalo za dvakrat. Povečala pa se je tudi kvaliteta, tako da kmalu ne bo težav sestavitvi triker se zavedajo da protiteleska funkcija okrajnega šahovskega odbora. S pomočjo ustaljenega odbora, so se v okraju začeli precej pozno, zato bo pa sedaj treba ponaziti čim bolj vneto. V okraju je več šahovskih enot, ki je životvarno in potrebujemo mlade pomoči z inštruktorsko in literaturo. Tudi na naših šolah je treba prijeti z rednim hokeji, ki naj jih, vodijo izkušeni šahisti.

Povezava z JLA je bila lani precej dobra, kar je zasluža članov pripadnikov JLA, ki so v tem Sindikalno šahovsko prvenstvo v Kočevju

V Kočevju se je v zadnjem času močno razvila šahovska igra. Šah je bilo proti koncu lanskega in v začetku letošnjega leta odigranih nič manj kot deset turnirjev za kategorizacijsko šahovstvo. To je seveda močno razbujalo tudi našo hokejsko črto. Društvo inna se da, 1 prvokategorična, 15 tretjekategorična in 26 četrtjekategorična. Ostali so brez kategorij. Društvena disciplina je bila precej omajana, toda odlični pomeni disciplinskega odbora so bili uspešni.

Novomeško šahovsko društvo je središče vsa šahovskega delovanja v okraju in opravila tudi funkcijo okrajnega šahovskega odbora. S pomočjo ustaljenega odbora, so se v okraju začeli precej pozno, zato bo pa sedaj treba ponaziti čim bolj vneto. V okraju je več šahovskih enot, ki je životvarno in potrebujemo mlade pomoči z inštruktorsko in literaturo. Tudi na naših šolah je treba prijeti z rednim hokeji, ki naj jih, vodijo izkušeni šahisti.

Povezava z JLA je bila lani precej dobra, kar je zasluža članov pripadnikov JLA, ki so v tem Sindikalno šahovsko prvenstvo v Kočevju

V Kočevju se je v zadnjem času močno razvila šahovska igra. Šah je bilo proti koncu lanskega in v začetku letošnjega leta odigranih nič manj kot deset turnirjev za kategorizacijsko šahovstvo. To je seveda močno razbujalo tudi našo hokejsko črto. Društvo inna se da, 1 prvokategorična, 15 tretjekategorična in 26 četrtjekategorična. Ostali so brez kategorij. Društvena disciplina je bila precej omajana, toda odlični pomeni disciplinskega odbora so bili uspešni.

Novomeško šahovsko društvo je središče vsa šahovskega delovanja v okraju in opravila tudi funkcijo okrajnega šahovskega odbora. S pomočjo ustaljenega odbora, so se v okraju začeli precej pozno, zato bo pa sedaj treba ponaziti čim bolj vneto. V okraju je več šahovskih enot, ki je životvarno in potrebujemo mlade pomoči z inštruktorsko in literaturo. Tudi na naših šolah je treba prijeti z rednim hokeji, ki naj jih, vodijo izkušeni šahisti.

Povezava z JLA je bila lani precej dobra, kar je zasluža članov pripadnikov JLA, ki so v tem Sindikalno šahovsko prvenstvo v Kočevju

V Kočevju se je v zadnjem času močno razvila šahovska igra. Šah je bilo proti koncu lanskega in v začetku letošnjega leta odigranih nič manj kot deset turnirjev za kategorizacijsko šahovstvo. To je seveda močno razbujalo tudi našo hokejsko črto. Društvo inna se da, 1 prvokategorična, 15 tretjekategorična in 26 četrtjekategorična. Ostali so brez kategorij. Društvena disciplina je bila precej omajana, toda odlični pomeni disciplinskega odbora so bili uspešni.

Novomeško šahovsko društvo je središče vsa šahovskega delovanja v okraju in opravila tudi funkcijo okrajnega šahovskega odbora. S pomočjo ustaljenega odbora, so se v okraju začeli precej pozno, zato bo pa sedaj treba ponaziti čim bolj vneto. V okraju je več šahovskih enot, ki je životvarno in potrebujemo mlade pomoči z inštruktorsko in literaturo. Tudi na naših šolah je treba prijeti z rednim hokeji, ki naj jih, vodijo izkušeni šahisti.

10:10 in je nasprotnikom uspelo, če so ponovno prevzeti prednost s 13:10. Izredna borbenost, kakršno so pokazali novomeški odbojkarji v današnji tekmi, je tudi prednost zmanjšala, stanje izenačeno in efektivno zaključila niz s 15:13. S tem je bila priložna tudi prva zmaga novomeških odbojkarjev v prvi zvezni ligi.

Za to zmago imajo zasluženega igralca. Najbolj so ugajali Dr. enc. Šonc, zlasti pa Medic, ki je v zadnjem letu očitno narazoval, kaj je jemlje Odbojkaška zveza v upoštev za sestavo državne reprezentance. Najboljši igralec pri gostih je bil Soldatovič.

Glavni sodnik je bil Romah, sodnik na črti pa Urh. Oba sta opravila svojo nalogo brezhibno.

Ob občnem zboru kluba za konjski šport v Sentjerneju

Namen tega društva ni samo gojitev plemenitega konjskega športa, temveč še bolj dvig kulture. Sadeve tega prizadevajo, da se opaziti zadržati lasti članov kluba in KZ v Sentjerneju s predsednikom živinorajkega odseka Janezom Vidmarjem iz Drame vsako leto izbere samu primeren šrebec, tudi vsakokratni živinodarjavnik prisostuje tudi izbiri. Letos dobil naša žrebčarica 6 topokravnih žrebcev, in sicer 1 araba, ki je predvsem namenjen za oplemenitvev mrazokravnih kobil, 1 dirkača in

Splošen napredek od lani do letos

(Poročilo o občnem zboru SD Novo mesto)

SD Novo mesto je nedavno ob zadovoljivi udeležbi podalo bilanco svojega dela za lanske leto.

Otvoritveni je opravil dolgoletni predsednik društva Slavko Kastelic. Sedla so poročila odbornikov, ki so razvili delo društva, ki je bilo govorna o velikem napredku v kvaliteti, kvantiteti in tudi glede organizacijskih zadev.

Kaj je bilo vzrok temu preporočilo z ozirom na pretekla leta? Prvi vzrok je bilo letošnje letošnje. Število raznih nastopov se je v primeri s predanskim letom zvišalo kar za 300%! Vodstvo se je res potrudilo, da je pripravilo doma čim več tekmovalcev in da so posamezni člani mogli sodelovati na raznih tekmovalnih izven društva. Mnogokratna tekmovalna so prinesla tudi številne uspehe. Spominimo se le uspeha naše ekipe na spominskem brzdurništvu v Crnomlju, na suvereno zmago na brzdomskem prvenstvu Dolenjske in drugih.

Med uspehi posameznikov moramo poudariti

SZO v službi človeštva

Vsako leto sedmega aprila proslavlja ves svet dan zdravstva, pri čemer se spominja Svetovne zdravstvene organizacije ali kratko SZO, ki je bila ustanovljena leta 1948 z namenom, da si narodi pomagajo med seboj v zdravljenju in preprečevanju obolenj. Do sedaj je že 69 držav podpisalo deklaracijo o tej organizaciji za mednarodno pomoč. Kakor pri vseh drugih mednarodnih organizacijah, sodeluje tudi pri tej naša država in sicer zelo aktivno. Lahko si Jugoslavo- vani štejejo v ponos, da je bil prvi predsednik SZO član Jugoslovanske akademije nauka iz Zagreba dr. Andrija Štampar, kar je veliko priznanje naši medicini in ugledu nove Jugoslavije v svetu.

NALOGE SVO

Če citiram samo dva člena konstatacij SZO, ki pravita: 1. Zdravje ni le odsotnost bolezni, slabotnosti in nezgod — zdravje je stanje popolnega telesnega, duševnega in družbenega blagostanja in 2. Zdravo okolje je pogoj za zdravje ljudstva, nam postane takoj jasen namen, ki ga ta organizacija namerava in skuša uresničiti. Gre namreč za to, da bi države z višjo življenjsko ravno, ki razpolagajo z večjimi tehničnimi možnostmi in bolj razvito medicino, pomagale državam z nižjo ali nizko življenjsko ravno v smislu preprečevanja in zdravljenja bolezni.

NEKAJ DEJSTEV

Če pomislimo, da je še vedno več kot polovica človeštva podhranjena, da je umrljivost dojenčkov in mladine preč problem v večini dežel sveta, da epidemije poberejo vsako leto še vedno velikansko število ljudi, da umirajo milijoni ljudi za malarijo, da so bolezni zaradi pomanjkanja vitaminov še vedno v celih pokrajinah glavna obolenja, pridemo do števil, da se zgrozimo. Pri tem ne bom omenjal tuberkuloze in drugih bolezni. Ogromno delovnih ljudi vsega sveta umira mladih za boleznimi, ki jih v bolj civiliziranih državah poznamo skoraj le še iz knjig.

Vemo, da človek šele nekako z 18 leti postane koristen član družbe in da do tedaj le kopiči v sebi moč, spretnost in znanje, ali če hočemo povedati drugače, investira kapital, ki ga šele pozneje v dozorih dobi amortizira in obratuje. Med to mladino do 18 let in med otroki je v svetu največja umrljivost, kar izvezo iz statistik. Če bi hoteli izraziti ta kapital v milijardah dolarjev, bi si težko predstavljali vse to izgubljene vsote. Morda bi dobili to sliko laže pred oči, če primerjamo povprečno življenjsko dobo v Severni in Zapadni Evropi. V kamni dobi je živel človek povprečno 22 let, okrog leta 1800 34 let, pred drugo svetovno vojno 57 let, sedaj pa 65 let, v naši državi 63 let in v ZDA celo 71 let. Zal pa je še marsikje na svetu povprečna življenjska doba 22 let, torej kakor v Evropi v kamni dobi. Kaj to pomeni, si lahko vsak sam predstavi.

KAKO SE BORI SZO

Borba SZO zoper te pojave je mišljena tako, da bi z vsemi sredstvi izboljšala ali preprečila to stanje. Pomoč naj bi bila na prosvetnem, gospodarskem, tehničnem in medicinskem polju, predvsem pa na higijensko-preventivnem. Dežela, ki ji je pomoč namenjena, naj bi sodelovala z vsemi razpoložljivimi lastnimi sredstvi.

Nekatere rezultate tega prizadevanja že lahko opazimo, čeprav so v svetovnem merilu še precej skromni. Izskušajo močvirja in asanirajo cela ozemlja, cepijo ogromne množice ljudi proti raznim nalezljivim boleznim, delijo vitaminske preparate, ustanovljajo bolnišnice in zdravstvene postaje, posvetovalnice za matere in otroke, porodnišnice, napeljujejo vodovode, zidajo šole, mesnice, hladilnice, tovarne za prehranske artikle, mlekarne, izboljšujejo hektar-

Albanija noče pomoči

V sosednji Albaniji prav gotovo razmere niso preveč rožnate, zlasti ne glede na prehrano. Pred kratkim so ZDA ponudile Albaniji pomoč v hrani kot jo dajejo mnogim drugim državam. Albanska vlada in to pomoč z užitnostjo odklonila, češ da noče ničesar od ameriškega imperijalizma.

To je bila sila

Med drugo svetovno vojno so se »bojevali« proti Hitlerjevi Nemčiji tudi islandski »armada«, ki je stela štiri častnike, tri podčastnike in enega navadnega vojaka. Nj znano, ali je bil ta vojak topničar, mitaljevec, letalec ali tankist.

ske donose in še mnogo drugega. Velik delež pri tem dajejo UNICEF, UNESCO, FAO in Mednarodni Rdeči križ.

IN PRI NAS?

Pri nas v Jugoslaviji se je stanje že precej izboljšalo v zadnjih letih. Imamo urejene sanitarne postaje in ustanav-

Mednarodni dečji fond za pomoč otrokom

ljamo nove, zidali smo nove bolnišnice, ustanovili klinike. Skrbimo za asanacijo vasi in področij, ki so ogrožena, zadnje čase se borimo za kvaliteto prehrane in proti pomanjkanju vitaminov. Iztrebili smo malarijo, da je v naši državi pravzaprav ni več. Pred vojno je bilo okrog 300.000 ljudi bolnih na tej bolezni, v letu 1953 so zboleli 3, lani pa nihče. Padla je umrljivost otrok, dojenčkov in porodnic. Življenjska doba se je podaljšala za nekaj let.

Naša država daje velikanske vsote za socialno zavarovanje, nekatere bolezni in tudi nekatere starostne dobe zdravimo zastonj. Sedaj je borba za boljše pogoje dela v tovarnah, za znižanje nesreč pri delu in poklinitih bolezni. V borbi proti tuberkulozi in proti spolnim boleznim smo dosegli velike uspehe.

Najbolj pereč pa je stanovanski problem, ki se ga do sedaj še nismo prav resno lotili.

Naša država hoče čimprej doseči v svojem razvoju evropsko povprečje, vendar za-

Dopisuje v »Dolenjski list«

VITEŠKI DVOBOJ.

»Saj sem vedel, da bo ta strahopetec ostal doma!«

VLADIMIR KOROLENKO

Trenutek svobode

Vladimir Korolenko je znamenit ruski klasik (r. 1833). V slovensko imamo prevedeno knjigo njegovih zgodb »Gord žamir in povest Slepi muzikant. Critica, ki je prinašamo, zgodbene opisuje borbo otočanov-upornikov proti španskim kolonizatorjem. Izšla je leta 1964.

1
»Vihar bo, tovariši!«
»Da, desetnik, hud vihar. Dobro poznam takle vzhodni veter. Noč na morju bo zlojedovo burna.«
»Sveti Jožef naj varuje naše pomorščake. Ribiči so se vsi srečno vrnili v pristan...«

»Vendar, poglejte! tamle, tako se mi zdi, vidim jadro.«
»Ne; blisnila je le galebova perut. Vetru se lahko skriva pod skalo... Pozdravljen. Izmena bo čez dve uri...«

Desetnik je odšel, stražar je pa ostal na ploščadi majhne utrdbe, ki so jo od vseh strani obklopile razburkani valovi.

Res se je bližal vihar. Sonce je tonilo, veter je pihal čedalje huje, zapad je skratno zagorel in čim bolj so se plameni razširali po nebu, toliko globlja in temnejša je postajala gladina morja. Ponekod so njegovo vršino že orali beli grebenski valovi; zdelo se je, da skrivnostna oceanska globina skuša pogledati na plan, vna slovesna in bleda od dolgo zadržanega gneva.

radi umijivih razlogov to še ne bo na vseh poljih tako hitro mogoče. Vsi vemo za posledice vojne, kjer smo izgubili veliko ljudi in premoženja, za blokado informacij, za blokado zdravilnih sredstev, za poplave, za sušo. Naši ljudje še niso dovolj prosvetljeni, naši ljudje se še le prebujajo. Kljub temu je

boljšo moderno diagnostiko, uspešnejšo operacijsko tehniko, z antibiotiki in drugimi modernimi zdravili. Danes, v dobi moderne kurative, so uspehi pri zdravljenju bolniških držav, za poplave, za sušo. Naši ljudje še niso dovolj prosvetljeni, naši ljudje se še le prebujajo. Kljub temu je

SPLOŠNI ZDRAVNIKI

Manjka nam zdravnikov in sicer predvsem tistih takozvanih domačih zdravnikov, ki poznajo okolje bolnika in morda celo njegovo delo in način življenja. V ZDA se ponovno vračajo od glesa »čim več specialistov« k tipu splošnega zdravnika, ki bi se takorekoč boril v prvi črti, ki bi poznal svoje bolnike podrobnije, ki bi sam živel v njihovem okolju. Tak zdravnik bi lahko mnogo koristil. Zaradi sedanega stanja pri nas v Sloveniji pride po statistiki sicer na 2200 prebivalcev 1 zdravnik, v resnici pa je na terenu po 1 zdravnik na vsakih 25.000 ljudi. Drugi pa so v bolnišnicah, kjer so tudi zelo potrebni. To stanje bo treba sedaj, ko prihaja z univerz več mladega kadra, vsekakor izboljšati.

SZO IN SVET

Na koncu bi hotel povedati, da je SZO plod dela vsega človeštva in ideje, da je danes svet brez ozira na nacionalno, na barvo kože ali na gosposdarsko-politično razdelitev ena sama družina, katere člani se med seboj sicer tudi ne priporajo, a vendar vsaj v nekem pogledu streme k skupnemu cilju, ki je zdrav rod, čigar naloga je dvigati civilizacijo in razvijati kulturo dalje v ponos in za lepše življenje novim rodovom.

Dr. Božo Oblak

Leposlovno-dokumentarno delo iz naše borbe za svobodo

IVAN BRATKO: TELESKOP

Uroša Vagaje izdala Mladinska založba.

Ni naš namen pisati oceno knjige in obravnavati umetniške prijeme, ki se jih je poslužil pisec, pač pa bi radi opozorili na to, da je Bratko uspešno napisati napeto in nenavadno zanimivo zgodbo, ki je bralec z užitkom sledi od prve do zadnje strani. Ob glavni zgodbi dramatično prikazuje roparjev rova, je pisatelj razgrnil pred nami pestro in živo pisano podobo pet stoš internirancev, ki se jim življenje

razvija v morem obroču taboriščnih žic. Imena resničnih oseb je sicer pisatelj zastrl z izmišljenimi, vendar bo glavne med njimi zainteresirani bralec brez večje težave ugotovil s pomočjo Spominov na partizanska leta III, stran 76-98.

Knjiga je bogato ilustrirana s podobami pokojnega slikarja — interniranca Nika Pirnatja. Prepričani smo, da bo naša številna bralec tudi na Dolenjskem, saj je tega vred-

Da bo otrok raje jedel

»Ko bi vsaj ne bil tako zbircen!« zavzdihne mnoga mati, ki ji hranjenje otroka dela posebno veliko preglavic. Gotovo pride na vsakih deset ješjih otrok vsaj po en neješč, ki dela od vsakem obroku hrane staršem sive lasi.

telečko juho, ker je vajen le okusa mleka. Zato mu sprva rahlo solimo mleko, pozneje pa mu dajmo rahlo osoljeno juho: limonov, pomarančni in paradiznikov sok prav tako dovolj sladkamo, da bo njegovemu okusu bolj prijalo. Če bo malo večji dojenček odklonil korenčkov sok ali špinačo zaradi barve, ki se morda celo boji, ovijmo stekleničko in morda ga pretentamo, da bo to hrano rad popravil.

Malo večjemu otroku morda nič več ne tekne mlečen zdrob, čeprav je to njegova stalna večerja. Poizkusimo ga »pobarvati« s koščkom čokolade, kakao, črno sladno kavo ali jajčnim rumenjaki. Če je v sredi le zbircenost, bo večerjo popravil z velikim tekom.

Važno je, da otrok je ob dojenju urah. Po sebi vemo, da sedemo brez teka h kosilu, če

smo pred tem popravili matico, ki nam je zaprla tek. To velja še posebno za otroke. Če sedajo siti k mizi, a jih silimo, da pojedjo juho, se jim tako upre, da je v naprej ne more več prenesti. Verjetno imajo prav zato tolikšen odpor do juh, ker so jo malmali večkrat pojedli po sili.

Če vidimo, da otroka stresa ob pogledu na kakšno jed, da jo »svalja« po ustih, ob požiranju pa se prav davi, mu storimo veliko uslugo, če brez besed odnesemo krožnik z mize. Otroku bo pozneje zopet prišel na um, da se mu je ta jed upirala in bo prav rad pojedel mlečno kašo, rižev narastek, paradiznikovo omako, pa že to in ono, kar mu danes vzbuja gnus in odpor. Mnenje mater, da mora otrok jesti vse od kraja, je zgrešeno, saj ima že dojenček posamezne bolj ali manj priljubljene jedi. Spomnimo se le nazaj, — ni smo tudi mi prav trpeli pri kosilu in večerji, če smo morali jesti obroke, ki so se nam upirali.

Če otrok vse jedi odklanja, je dobro, da mu ne dovolimo pitja pred kosilom, mu damo na krožnik le nekaj žlic hrane, mu ne pokažemo, kako nas skrbi, zakaj ne je, ne sezemo po palici in ga ne zmerjamo, ne naženemo ga od mize.

Strah, kaj bo, če ne bo vse pojedel, bo otroku zmanjševal tek, pogled na vrhan krožnik ga spravlja v tesnobo, strahovanje mu več škoduje kot koristi.

Ker so neješčti predvsem

Še o kulturno-prosvetnem delu v Kočevju

Dejstvo, da je članek pod tem naslovom, objavljen v Dolenjskem listu, III, 1955, izrazil neupravičeno užaljenost v odgovoru z dne 24. III., kjer gov. M. S. skuša negirati upravičenost objavljenega članka, me silijo, da dam par bistvenih pripomb na začetno črkarsko pravdo.

Predvsem priznavam, da članek po svojem izidu res ni bil več aktualen, ker je prav takrat na odrju v kočevskem gledališču močno udarjala na uspeha krepko zastavljena beseda Maughama v drami »Sveti plamen« in Norman Kravne »John v zadregi«. Članek je bil potentekem — po krivdi uredništva — nastikalen cele tri mesece prepozno. Da pa je bil članek celo leto pred izidom zares aktualen, lahko potrdi katerikoli član kočevske občine. Ne zanikam, da bi se umetniški svet pri DPD »Svoboda« ne trudil, da bi poživl kulturno delo in se poskušal dvigniti iz omrtvosti, v kateri je dolgo delo dobo bilo, kar pisec M. S. sam priznava. Pač pa zamerim umetniškemu svetu, da je tik pred premiero odgovodal »Komedijanta Hermelina«, ker baje delo idejno ni na višiču. Vsak režiser, ki namerava študirati neko delo, to delo pred pričetkom vaj temeljito prebela in si ustvari sliko, katere bo moral prikazati na odrju. Če tega ne napravi — to pomena, da se dela ni pravilno lotil in da tako našudrano delo niti ne bo uspelo. In razen tega je prav dolžnost umetniškega sveta (če mora obstajati), da se zanima, kaj se poskušajo spraviti na oder. Tako bi umetniški svet lahko že na samem začetku vaj ugotovil, kakšno je delo, ki ga namerava študirati. Skoda je namreč truda za ničredno delo in skušno brezplodno zapravljeno ur na vajah. »Hudičev učence« je že

na samem pričetku klavnoro pro-padel — čemur je bila kriva sol-java inja režiserja, ki je delo začel pripravljati, pa je zaradi nezporazuma, oziroma spora med njim in »ad hoc« režiserjem nadaljevanje opustil in se umaknil v »sloga«. Spor med režiserjema pa je dejansko obstajal in se je razvil pravzaprav do vrhunca po članku, objavljenem v listu »Ljudska prosveta«.

Vse to menda držl.

Končno pa je vse pohvale vredno, da se je delo na kočevskem odrju začelo s polno paro, saj pravkar minula predstava »Sveti plamen« in pa komedija »John v zadregi« dokazujeta, da se je v Kočevju začelo vendarle novo življenje.

Churchill in cigare

Angleškega predsednika vlade Churchilla menda še nihče ni fotografiral brez cigare v ustih. Stari državnik, ki je že lani praznoval 80 letnico rojstva, pokaži dneveno 6 do 7 cigar. Preracunali so, da je v 80 tih letih pokadil 153.300 cigar, kar znaša točno 22 km cigar.

okno lahko gledal na daljno obrežje... Imel je tudi spomin, in morebiti še upanje...

Sprva je v vedrih dneh, ki je sonce cvetelo na vršičih modrih valov in odkimalo daljno orožje, dolgo gledal tja, pasel očji po obrisih domačih planin, strmel v motne vijugate soteske in komaj vidne pege daljnih vasi... Ugibal je zalive, pota in gorske steze, po katerih so blodile lahne sence in med njimi ena, ki mu je bila nekoč tako blizu... Cakal je, da bodo v gorah spet zablišnili streli s kolutiki dima, z daljnega obrežja onkraj pa bodo po valovih zaplule jadrnice z domačo zastavo upora in svobode. Pripravljal se je za to uro, potrpežljivo, vztrajno in previdno je dobel kamen okrog zarjavele mreže.

Toda leta so odtekala. Obrežje je bilo zmeraj pokojno, v globelih je ležala sinja megla, po morju je plul samo majhen španski stražni čoln in mirne ribiške ladjice, ki so brzele po valovih ko galebi za plenom...

Počasi mu je preteklost postala ko sen. In kakor v snu je v zlati megli dremalo mirnjeno obrežje in samo v snu so blodile po njem varljive sence davnega časa... Kadar so blodile po njem varljive razbrzdane valove vojaških motornih čoln, je jetnik vedel, da peljejo na otok novo izmeno kazencev in straž...

v tej strašni omrtvosti. Juan-Maria-Diaz se je pomiril in začel pozabljati celo svoje sanje. Na daljno obrežje je gledal topo in mirnodušno, že davno je nehal dobiti zid ob mreži... Čemu nepotrebno delo.

Le kadar je zoral vzhodni veter, v teh krajih silno močan, in so valovi drmlali skale na strmini otočka, je na dnu jetnikove duše začelo kliti megleno in topó kopnenje. Zdelo se mu je, da z obrežja, skrivala v megli, spet trgajo neke sence, se podijo nad valovi ter kričijo na glas, hlavno, žalostno in razburljivo o kdo ve čem. Vedel je, da tuli je morje, vendar je nehoče prisluhnil tem krikom... In v globini duše mu je vstajalo teško, temno valovanje.

V njegovi celici po kamnitih tleh je peljala po diagonli iz kota v kot dobro vidna stezica. Sam je z bosimi nogami vtepal kamen, ko je v viharnih nočeh begal po svoji kletki. Včasih je v taki noči spet praskal zid krog mreže. Toda prvo jutro, ko se je morje pomirilo, se je pomiril tudi jetnik in pozabil trenutke navdušenja in besa...

Zdaj je vedel, da ga v ječo ne priklope mreža... Držalo ga je morje, zdaj lokavo zdaj srdito pa spet prijazno, in pa sanjavi mir daljnega obrežja, ki je leno in topó dremalo v svojih meglah... (Se nadaljuje)

In spet so potekla nova leta